

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

11 maart 1997

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, GEZONDHEID EN GEZIN

Interpellatie van mevrouw Patricia Ceysens tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de problemen van tweeverdienersgezinnen bij het combineren van hun professionele en gezinstaken, en over de kinderopvang

Interpellatie van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het beleid inzake onthaal en integratie van etnisch-culturele minderheden
Met redenen omklede moties

Interpellatie van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de bevoegdheidsafbakening van raadsleden van plaatselijke besturen

Interpellatie van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het Vlaams actieplan inzake slachtofferhulp

Bijlage

Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin

Dinsdag 11 maart 1997

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Wilfried Aers

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.15 uur.*

Interpellatie van mevrouw Patricia Ceysens tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de problemen van tweeverdienersgezinnen bij het combineren van hun professionele en gezinstaken, en over de kinderopvang

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Ceysens tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de problemen van tweeverdienersgezinnen bij het combineren van hun professionele en gezinstaken, en over de kinderopvang

Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, we horen soms jonge mensen zich afvragen waarom ze nog kinderen op de wereld zouden zetten. Hoewel ik die vraag wel eens begrijp, verafschuw ik ze tegelijkertijd, omdat hiermee uiting wordt gegeven aan een grondig cultuurpessimisme. Naar aanleiding hiervan zou ik iets dieper willen ingaan op de gezinspolitiek.

Zoals ik vorig jaar bij de bespreking van de begroting reeds heb verklaard, kennen wij u als minister van Welzijn of minister van Cultuur, maar eigenlijk bent u ook minister van Gezin. In het NRC-Handelsblad lees ik overigens dat de Nederlanders ons deze ministeriële bevoegdheid voor het gezinsbeleid eigenlijk benijden. De Nederlandse oppositie is alleszins vragende partij voor het invoeren van deze bevoegdheid.

Minister Luc Martens : Wie voert daar ook weer de oppositie ?

Mevrouw Patricia Ceysens : Mijnheer de minister, in Nederland is dat uw fractie. Dit is mijns inziens een reden te meer voor u om met die bevoegdheid iets aan te vangen.

De commissie voor Welzijn en Gezondheid werd omgevormd tot de commissie voor Welzijn, Gezin en Gezondheid, en toch valt het nog weinig op dat wij die minister koesteren.

Minister Luc Martens : Mevrouw Ceysens, de Bond van Grote en Jonge Gezinnen is wel een andere mening toegedaan.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mijnheer de minister, die organisatie wordt bovendien ook nog boos als we de gezinspolitiek aansnijden, vooral dan als het gaat over de gezinsbijslagen.

Minister Luc Martens : Mevrouw Ceysens, u moet zich wenden tot de federale regering.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mijnheer de minister, u beweert dat wel, maar in de commissie voor Staatshervorming zijn alle fracties het erover eens dat deze bevoegdheid bij de Vlaamse overheid ligt. Die bevoegdheid wordt vooralsnog door het federale niveau beheerd, maar de overdracht ervan vergt geen grondwetswijziging.

Minister Luc Martens : Mevrouw Ceysens, dat is toch een theoretische discussie.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mijnheer de minister, dat is geen theoretische discussie. De overdracht van de bevoegdheid voor de gezinsbijslagen verschilt grondig van de overdracht van het resterende pakket aan bevoegdheden aan Vlaanderen.

Mijnheer de voorzitter, op twee studiedagen waarop deze problematiek wordt behandeld, kunnen we de minister wel ontmoeten, maar we vinden hem niet bereid om hierover van gedachten te wisselen

Ceysens

in het Parlement. Ik heb het daar moeilijk mee. De ideeën en de discussies van die studiedagen horen ook thuis in het Vlaams Parlement. Daarom deze interpellatie, die werd geschreven na de vijfde Gezinsconferentie die in het teken stond van de beschikbare vrije tijd voor jonge ouders.

Intussen werd er nog een studiedag georganiseerd onder het motto Het kostwinnersmodel voorbij?, waar uitvoerig werd gediscussieerd over de gevolgen van het model van de tweeverdienersgezinnen op de gezinssituatie.

Op de Gezinsconferentie kwam ik echter tot de vaststelling dat de perfecte minister van Gezin wel eens de minister van Tewerkstelling zou kunnen zijn. De minister van Tewerkstelling heeft immers een grotere greep op de tewerkstelling en de arbeidsvoorwaarden. Ik wil hierbij de volgende bedenkingen formuleren.

Ten eerste vraag ik mij af of er terzake enig overleg bestaat of in het leven kan worden geroepen tussen de minister van Gezin en de minister van Tewerkstelling. Aangezien de inbreng van de minister van Tewerkstelling voor de gezinspolitiek belangrijk kan zijn, lijkt dit overleg noodzakelijk.

Ten tweede wekte het voorzichtige pleidooi voor het opvoedersloon – zoals De Standaard titelde – heel wat interesse op die studiedag. Ik denk overigens dat het opvoedersloon bij alle fracties ooit wel eens ter discussie heeft gestaan. Ik pleit voor een voorzichtig aanpak, want met het opvoedersloon komt de staat op een directe wijze tussen in de meest private instelling van onze maatschappij, het gezin. Als zo'n opvoedersloon wordt uitgekeerd, zal men immers willens nillens ook denken aan controle op wat ermee gebeurt. Dit pad kunnen we enkel met de grootste omzichtigheid bewandelen.

We vragen ons af of deze ideeën van de Gezinsconferentie ook leven bij de Vlaamse regering. Deze thema's komen ter sprake op studiedagen, maar zijn blijkbaar niet aan de orde in het parlement. Kan de minister ons meedelen of zijn kabinet terzake voorbereidend werk verricht?

Een discussie die niet op de studiedagen maar wel in het parlement werd gevoerd, had betrekking op het optrekken van de leeftijd van 2,5 tot 3 jaar om peuters op school toe te laten. Die discussie bleef beperkt tot de onderwijsaspecten, maar raakt zeer nauw aan het gezinsbeleid, zodat ik mag veronder-

stellen dat de bevoegde minister hieromtrent een mening heeft.

Kind en Gezin zou werken aan een strategisch plan voor de kinderopvang. Wij vragen ons af of hierin met de effecten van de voornoemde maatregel wordt rekening gehouden. De maatregel die weliswaar enkel principieel werd goedgekeurd, zou pas worden uitgevoerd na een breed debat over onder andere de gezinseffecten ervan.

Het laatste punt gaat over de analyses van de gezinsbudgetenquête. Dit is een vrij gedetailleerde weergave van hoe een doorsnee Belgisch gezin zijn budget anno 1996 besteedt. Ik vind daarin geen enkele post voor kinderopvang terug. Dat verwondert me, aangezien heel wat gezinnen en zeker de tweeverdieners, bij hun financiële planning in grote mate rekening moeten houden met deze kost. Dit stond niet in mijn interpellatieverzoek, maar gezien de actualiteit van het probleem, neem ik toch de vrijheid om het nu aan te kaarten.

De voorzitter : Als niemand zich aansluit bij deze interpellatie, wil ik zelf het Vlaams Blok-standpunt terzake toelichten.

Met veel genoegen heb ik mevrouw Ceysens horen spreken over het opvoedersloon. Het Vlaams Blok heeft deze eis al op zijn gezinscongres van 1991 geformuleerd. Het is naar onze mening de hoogste tijd dat we de opvoedende taak van de thuiswerkende ouder de waarde toekennen die ze verdient. Een van de hoofdmotieven om voor dit opvoedersloon te pleiten, is de bekommernis om de keuzevrijheid van de ouders te waarborgen. Ouders met jonge kinderen moeten daadwerkelijk kunnen kiezen tussen thuis blijven of gaan werken.

Deze vrijheid bestaat op het ogenblik niet, en dat om hoofdzakelijk financiële redenen. Dit opvoedersloon zou voor de opvoeding van twee tot drie kinderen moeten oplopen tot 120 percent van het bestaansminimum voor gezinshoofden. Nu betaalt men dure onthaalmoeders voor de opvang en de opvoeding van de kinderen, terwijl de opvoeding van de eigen kinderen als dagtaak niet wordt gevaloriseerd. Ik heb deze kwestie al eerder aangesneden, maar nog nooit een duidelijk antwoord gehoord. Ik hoop dat de minister ons vandaag duidelijk kan maken of de Vlaamse regering de mogelijkheid van een opvoedersloon overweegt en bereid is daar werk van te maken.

Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Normaal handelt een interpellatie over de beleidsdaden van een minister, en niet over zijn gedachten, dromen of intenties. Toch zal ik deze interpellatie niet naast me neerleggen.

Mevrouw Patricia Ceysens : Ik weet dat we normaal niet naar de intenties van de minister mogen peilen. Als echter op een door de diensten van de minister georganiseerde gezinsconferentie deze intenties wel aan de orde komen, vinden we het normaal dat ze hier ook worden besproken.

Minister Luc Martens : Ik zal antwoorden, maar ik wilde er toch gewoon op wijzen dat er normaal niet wordt gevraagd naar de gedachten en intenties van de minister.

Wat de essentie van de zaak betreft, wil ik benadrukken dat een gezinsbeleid in principe een inclusief beleid is. Optreden als minister voor het gezin is niet zelden alleen mogelijk via een samenwerking met andere ministers. Zo moet men bij het beleid op het gebied van de ruimtelijke ordening, het huisvestings- en het tewerkstellingsbeleid, aandacht hebben voor de gezinnen. Gezinnen zijn een poreus gegeven : ze zijn gevoelig voor wat zich in hun omgeving afspeelt in het verenigingsleven, het onderwijs, het culturele leven en op de arbeidsmarkt. Een geïsoleerde benadering van het gezin is onmogelijk. Binnen onze begroting beschikken we trouwens over weinig middelen om het gezin op een expliciete manier te benaderen. We hebben één post met gezinseducatieve activiteiten, waarop 45 miljoen frank is ingeschreven. Dat is de enige post die uitdrukkelijk is toegewezen aan het gezin. Die gezinseducatieve activiteiten zullen dan nog worden geventileerd via het sociaal-culturele werk. Praten met gezinnen moet dus steeds gebeuren vanuit de context of situatie waarin ze zich bevinden.

Mijn opdracht bestaat er dan ook uit toe te kijken op de maatregelen van collega's. Deze maatregelen moeten op zo een manier worden genomen, dat ze de gezinnen meer kansen bieden en ondersteunen. Daarom hebben wij voor de maatregel over de instapleeftijd voor het kleuteronderwijs het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudies gevraagd om een gezinseffectenrapport op te stellen. We pleiten allen, ook in de regeerakkoorden, voor gezinseffectenrapporten. Als ik echter wetenschappers vragen stel over de kostprijs, het aangewezen tijdstip en het functioneren van dergelijke rapporten, stel ik vast dat men in Europa nog zeer weinig ervaring heeft met deze problematiek. In de Verenigde Staten, Duitsland en Nederland heeft men hier wel enige ervaring mee. In de stad Adelaide in

Australië beschikt men over een centrum, gespecialiseerd in de family-impact, en wordt er beleidsmatig gewerkt met deze rapporten. Vandaag is er een voorstel van decreet over het kindereffect, waarin dit probleem aan de kaak wordt gesteld. Dit zal ons helpen om de problematiek beter te begrijpen en in te schatten, zowel op het gebied van de methode als op het tijdstip van de toepassing ervan.

We hebben dus gevraagd om na te gaan wat de gevolgen zijn van een verhoging van de instapleeftijd voor de kleuterschool. Wat we leren uit dit effectenrapport, moet naderhand worden gebruikt in andere domeinen.

Het voorstel van decreet over het kindereffectenrapport van de dames Van Den Heuvel, Merckx, Lindekens en Avontroodt, maakt een benadering vanuit het kind mogelijk. Het eerste milieu van een kind is het gezin : we zoeken naar een manier om dit in het voorstel van decreet op een selectieve wijze te hanteren. Het is onmogelijk dat elk ontwerp in de toekomst zal worden vergezeld van een dergelijk effectenrapport. Dat is onbetaalbaar en we beschikken hiervoor niet over de nodige technische kennis. De invoering van dergelijke rapporten moet geleidelijk gebeuren. We zoeken hier naar een consensus die hopelijk als voorstel van decreet gesteund wordt door het parlement.

Wat de samenwerking met de minister van Tewerkstelling en Arbeid betreft, kan het overleg met de federale minister niet op dezelfde gestructureerde manier verlopen als de gesprekken met mijn Vlaamse collega. Met minister Kelchtermans sprak ik over de weerwerk-Gesco's en het tewerkstellingsbeleid in het algemeen. De maatregelen van de Vlaamse regering om de loopbaanonderbreking en deeltijdse arbeid aan te moedigen, passen in dit opzet. Dankzij de aanmoedigingspremies gingen in 1995 en 1996 behoorlijk wat mensen uit de openbare en de privé-sector in op het aanbod. We stellen wel vast dat dit erg rolbevestigend werkt. De cijfers uit de openbare sector tonen aan dat 97 procent vrouwen en 3 procent mannen hier gebruik van maken. Ook in de privé-sector is er een onevenwicht. Er is dus nog wat werk aan de winkel.

De regering is voorstander van de vrije keuze. Deze vrije keuze moet in verschillende richtingen werken : elke partner, man of vrouw, moet vrij zijn om thuis of buitenshuis te werken. De overheid kan dit niet volledig organiseren. De partners moeten dit in het gezin zelf waarmaken.

Martens

Kan het opvoedersloon een rol spelen ? Dit is een bespreekbaar thema, maar we moeten er wel op letten dat het niet rolbevestigend werkt. In Duitsland waren vrouwen wel tevreden met een laag opvoedersloon, maar mannen niet. Een meer sekseneutrale keuze krijgt men pas als het opvoedersloon hoog genoeg is. Momenteel heeft de Vlaamse regering hier niet de middelen voor. Ik heb de administratie gevraagd om te onderzoeken welke middelen er nog zijn om de vrije keuze van gezinnen te bevorderen. Ik heb dit verslag nog niet ontvangen, maar ik vrees dat de mogelijkheden beperkt zijn. Gewesten en gemeenschappen moeten kunnen beschikken over de sociale zekerheid en de middelen om de strijd tegen de werkloosheid te voeren, om miljarden te kunnen besteden aan het opvoedersloon.

Op de bijeenkomst over het kostwinnersmodel, heb ik duidelijk gezegd dat we een inspanning moeten leveren voor degenen die het meest kwetsbaar zijn : de eenoudergezinnen. In de praktijk gaat het bijna altijd om vrouwen met kinderen. Ze worden geconfronteerd met een schuldvraag, omdat ze de keuze moeten maken tussen thuis of buitenshuis werken.

In het panel op de gezinsconferentie was ook een dame aanwezig, die verbonden is aan de KU Leuven en die in zulke situaties leeft. Zij heeft op die verscheurende keuze gewezen. Als u toen met aandacht hebt geluisterd, dan herinnert u zich dat.

De eenoudergezinnen met kleine inkomens zijn belangrijk. Als er iets wordt ondernomen, dan moet dat bij voorkeur bij hen gebeuren : zij zijn maatschappelijk het meest kwetsbaar.

Dat zijn de essentiële gegevens. We hebben een duidelijke opvatting : we zijn waakzaam en proberen met onze collega's in het parlement, die voorstellen hebben gedaan, samen te werken. We willen een aantal stappen zetten om een gezins- en kindvriendelijker klimaat te creëren.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Ik onderschrijf volledig dat het een inclusief beleid is. Toch heb ik daar tot nu toe nog niet veel van gemerkt. We vergelijken het met het Gelijke Kansenbeleid van minister Van Asbroeck, we moeten ons daar niet te veel van voorstellen. Het lijkt niet altijd evident om iets te ondernemen.

Ik denk ook aan het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Ik heb die bekommernis niet gehoord. Een ander voorbeeld is de discussie over de succesrechten.

Minister Luc Martens : Hoort men er pas van als in de media grote verklaringen worden afgelegd ? Het is voor u niet moeilijk om een brief te schrijven en die naar de pers te sturen, waarin u aankondigt dat u een schitterend idee hebt : u gaat het Gezinseffectenrapport vragen.

Misschien doe ik wél iets. Misschien overleg ik wél met minister Baldewijns. Kom ik met overleg tot betere resultaten ? Grote verklaringen zijn voor de rest vrijblijvend.

Mevrouw Patricia Ceysens : Ik denk het niet. Ik heb een schriftelijke reactie gekregen van minister Baldewijns. Hij vindt dat ik terecht een probleem aanhaal. U deelt het ons ook niet mee. Het enige dat we kunnen doen is vragen stellen.

Is deze optiek op dat domein aangehaald ? Ik twijfel eraan. Ik zou willen dat een en ander wordt opgevat als een inclusief beleid. Net zo min als het Gelijke Kansenbeleid is dat het geval. We zullen er blijven op hameren. Daar zijn we als Vlaams Parlement toch voor.

U zegt dat het financieel niet haalbaar is om de simulaties te maken. Uiteraard is het niet evident. U wilt zich tot één groep richten. Het debat kan hier vandaag niet volledig worden gevoerd. We moeten het debat echter wel blijven voeren. Binnen de staatsvorming hopen we dat de kinderbijslag op korte termijn naar Vlaanderen wordt overgeheveld. Hier kan die dan in een ruimer kader worden bekeken, en we kunnen dan meer aan directe gezinspolitiek doen.

U wilt prioriteit geven aan eenoudergezinnen. Deze groep dreigt het meest in een isolement te geraken. Het is toch ook niet ongevaarlijk om deze mensen de mogelijkheid te bieden zich terug in hun gezin te ontplooien. Het werk is voor hen een sociaal contact. Het is moeilijk om die groep prioritair te maken. U hebt dat gedaan op de studiedag van het kostwinnersmodel, maar we hebben daar nog heel wat vragen over. Ik wens dat deze discussie hier in het parlement kan gebeuren. Als er niet onmiddellijk een voorstel van decreet is lijkt het soms of het onderwerp niet aan de orde is. Ik denk niet dat we meteen tot een voorstel van decreet moeten komen, maar wel dat we deze zaak met argusogen moeten opvolgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het beleid inzake onthaal en integratie van etnisch-culturele minderheden

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Van Den Heuvel tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het beleid inzake onthaal en integratie van etnisch-culturele minderheden.

Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mijnheer de minister, collega's, het is u bekend dat deze interpellatie reeds lang was ingediend. Ze komt niet zomaar uit de lucht vallen. De aanleiding tot de indiening van de interpellatie was enerzijds het Europees Jaar tegen Racisme en anderzijds een aantal uitspraken van professor Kesteloot en minister Peeters over het stemrecht van migranten. Het ontbreken van een decretale regeling voor onthaal en integratiebeleid was eveneens een aanleiding.

De actualiteit verdient soms de nodige aandacht. Gezien de gebeurtenissen van eind vorige week en dit weekend, moeten we een extra invalshoek inbouwen.

In juni 1996 hebben we een goed gesprek gevoerd over het onthaalbeleid. Mijnheer de minister, ik citeer u in dit verband : want een beleid kan pas slagen als de publieke opinie bereid is het mee te dragen. Men kan wel formeel de juiste dingen doen, maar als ze niet emotioneel door de mensen worden gedragen, dan mislukt tenminste de helft van het beleid. Einde citaat.

Die uitspraak is vandaag zeer actueel. We moeten ze toepassen. We stellen vast dat de publieke opinie het integratie- en onthaalbeleid van minderheden mee wil dragen. Ik denk niet dat we hierover van mening verschillen. Dit weekend heeft de integratiegedachte grote vorderingen gemaakt. Jammer genoeg was hiervoor een afschuwelijke moord op een Marokkaans meisje nodig. Dit weekend heeft duidelijk gemaakt dat de kloof tussen Belgen en migranten gedeeltelijk artificieel is. We waren getuige van een behoorlijke uiting van solidariteit en verdraagzaamheid. We moeten dit aangrijpen

om in het integratiebeleid duidelijke stappen voorwaarts te doen. Wat we dit weekend in de moskee zagen, was voor ons het zoveelste bewijs dat verschillende culturen kunnen samenleven zonder verlies van eigen identiteit en met respect voor culturele verschillen. We kunnen daar niet zomaar aan voorbijgaan. Op dit moment is de publieke opinie meer dan ooit bereid om de integratiegedachte mee te dragen en om het gemeentelijk stemrecht bespreekbaar te maken. Ook mijn fractie is deze mening toegeedaan.

Het is mijn vaste overtuiging dat u als coördinerend minister voor het integratiebeleid alles in het werk moet stellen om de overtuiging dat gemeentelijk stemrecht een integratievoorwaarde is, ingang te doen vinden bij de brede lagen van de bevolking. Ik weet wel dat u niet bevoegd bent om de wet op het stemrecht te wijzigen, maar u bent wel bevoegd om de publieke opinie over het Vlaamse integratiebeleid mee te bewerken en mee te laten evolueren.

Paula D'Hondt was de eerste om toe te geven dat de dramatische ontknoping van de verdwijningszaak er meer dan een aantal officiële initiatieven toe heeft bijgedragen om een aantal muren neer te halen tussen Belgen en migranten. De familie Benaïssa, en duizenden mensen met hen, heeft laten zien dat we dezelfde mensen zijn met dezelfde gevoelens en dezelfde wens tot gerechtigheid. Daarom moeten er dringend een aantal duidelijke boodschappen en initiatieven komen die deze emotionele toenadering nog meer gestalte geven. Hier past een duidelijk politiek signaal. Het gevoerde integratiebeleid waarover ik u straks nog meer zal vragen, volstaat niet langer. Het moet een politieke dimensie krijgen. De democratische fracties, waarvan een aantal hier aanwezig, kunnen op dit moment niet anders dan kiezen tegen de onverschilligheid en voor het toekennen van het gemeentelijk stemrecht.

Mijnheer de minister, ik wil het even hebben over het Europees Jaar tegen Racisme. Ik meen dat u daar een belangrijke bijdrage moet leveren. Een resolutie die in het Europees Parlement werd goedgekeurd, zegt dat nog steeds veel burgers in Vlaanderen en België aan den lijve racistisch, antisemitisch en xenofob gedrag ontmoeten. Door de heropleving van egoïstische attitudes en het verlies van waarden en samenlevingsbeginselen, dreigt deze situatie nog te verslechteren. Sommige economische problemen worden door onverantwoordelijke politici en opinievormers aangegrepen om racisme en vreemdelingenhaat aan te moedigen. Aan de basis van deze stromingen liggen sociale

Van Den Heuvel

uitbuiting, ecologische bedreiging en gebrekkige werking van onze politieke en gerechtelijke instellingen.

Het gevoerde integratiebeleid op Vlaams niveau kwam de afgelopen jaren nog niet echt van de grond. U hebt dat vorig jaar tijdens een interpellatie ook aangehaald. Dit is ten nadele van de verdraagzaamheid, de eendracht en de samenwerking.

Welke initiatieven zal u nemen om het Europees Jaar tegen Racisme te ondersteunen? Het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding werd aangeduid als coördinator en zal een aantal initiatieven nemen. Het Centrum doet tevens een beroep op u en op de andere Vlaamse ministers om deze initiatieven mee gestalte te geven. Het lijkt mij vooral belangrijk dat de verenigingen en migrantenorganisaties worden aangemoedigd om dit idee mee te dragen en bespreekbaar te maken. Ik stel met vreugde vast dat dit onderwerp op heel wat belangstelling kan rekenen. Ik hoop dat we tot goede resultaten zullen komen.

De atlas van de achtergestelde buurten in Vlaanderen en Brussel van de heer Kesteloot, is een nieuw feit, mogelijk een nieuw politiek feit. De heer Kesteloot zegt dat alleenstaanden niet noodzakelijk arm zijn. Arbeiders zijn geen kansarmen, zeker niet als ze een voltijdse baan hebben. Rijke mensen kunnen in slechte huizen wonen, net zoals arme huishoudens goed gehuisvest kunnen zijn in sociale woningen. Sommige migranten hebben een succesvolle carrière en bieden hun kinderen goede kansen voor opwaartse sociale mobiliteit. Wanneer een buurt veel alleenstaanden, arbeiders, slechte woningen en migranten telt, is de kans heel groot dat het om een arme buurt gaat. Mijnheer de minister, als coördinerend minister van het integratiebeleid, moet u hieruit politieke conclusies trekken.

Volgens professor Kesteloot, en ik sluit mij daar helemaal bij aan, is het absoluut noodzakelijk dat immigranten gemeentelijk stemrecht krijgen, dit om de steden en de achtergestelde buurten op te waarderen en uit hun achterstelling en verloederding te halen.

Minister Peeters zegt duidelijk – ik citeer : zonder stemrecht voor migranten tikt er een tijdbom in onze grote steden, er dreigt een explosieve situatie. Wie dat niet inziet, faalt als politicus. Einde citaat.

Mijnheer de minister, u pleit voor het toekennen van gemeentelijk stemrecht aan migranten of voor een grondwetswijziging die dit zou toelaten. Door het werk van de heer Kesteloot is er, naast alle andere goede argumenten, een nieuw belangrijk feit ontstaan. Hij stelt namelijk dat het stemrecht een structurele oplossing is om uit de spiraal van armoede te komen. Een aantal partijen die weten dat ze weinig of geen kans maken om de stemmen van migranten naar zich toe te halen, zijn er echter tegen. Ik pleit niet voor electoraal opportunisme. Er is evenwel niets dat de politieke partijen belet om met elkaar te gaan concurreren, teneinde de gunst van de migranten te verkrijgen. Aangezien wij in een multiculturele samenleving leven, pleit onze fractie reeds jaren voor het toekennen van het stemrecht aan migranten.

Ik kom terug op het decreet voor de opvang, het onthaal en de integratie van etnisch-culturele minderheden. In het verleden hebt u duidelijk gezegd dat het minderhedenbeleid een Vlaamse materie bij uitstek is en dat u hiervoor verantwoordelijk bent. Tevens zegt u dat het onthaalbeleid in Vlaanderen nog niet is uitgewerkt. Toen u werd aangesteld, hoopten we dat dat snel zou gebeuren en dat we terzake duidelijkheid zouden krijgen. Op het ogenblik bestaat er wel een contourennota en een voorontwerp van decreet, maar we kregen nog niet de gelegenheid om dit punt uitvoerig te bespreken. Waarschijnlijk is dit hoofdzakelijk te wijten aan de planning van de commissie.

Bij mijn vorige interpellatie, in juni 1996, hebt u beloofd dat u een decreet zou indienen vóór het reces en dat we dit voor eind 1996 zouden kunnen bespreken. Intussen hebben we niets meer vernomen. Op verschillende niveaus, onder andere het provinciale, wordt onderzocht hoe men zich aan het nieuwe decreet kan aanpassen. Graag kreeg ik hierover meer duidelijkheid. Mijnheer de minister, wat is de stand van zaken in verband met het decreet voor de etnisch-culturele minderheden? Wanneer en op welke manier zal het integratiebeleid concreet gestalte krijgen?

Welke initiatieven zult u nemen in het kader van het Europees Jaar tegen Racisme? Hoe zal het verenigingsleven worden gestimuleerd en wat is de boodschap aan de Vlaamse bevolking? Wat is de stand van zaken in het Sociaal Impulsfonds? Wordt in de lokale beleidsplannen voldoende aandacht besteed aan de problematiek van migranten en minderheden? Hoe zult u, als minister die de integratie van minderheden coördineert, het gemeentelijk stemrecht voor migranten verder bespreekbaar maken?

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, aangezien het laatste punt van deze interpellatie op het ogenblik zeer actueel is, zal ik voornamelijk hierop ingaan.

Wij zijn onder de indruk van de waardigheid van de familie van het slachtoffer. Mede hierdoor kunnen wij een aantal zaken op een andere manier bekijken. Het is dankzij deze familie dat we vandaag een sereen debat over deze problematiek kunnen voeren en dat we kunnen nagaan welke mogelijkheden we hebben. De Volksunie heeft steeds gepleit voor integratie en voor het toekennen van de Belgische nationaliteit. Nu is het misschien het goede moment om na te gaan hoe we de openheid kunnen realiseren en versterken zodat we hen, via de Belgische nationaliteit, gemeentelijk stemrecht kunnen verlenen.

Wij zijn bereid tot een gesprek, maar in afwachting daarvan blijft ons standpunt dat de nationaliteit de bekroning is van de integratie.

De manier waarop deze discussie is aangevat, naar aanleiding van een interview van premier Dehaene, maakt op mij een vreemde indruk. Ik heb in het verleden meermaals mijn bezorgdheid geuit in verband met het stemrecht voor Europeanen. Ik heb hierover al meerdere interpellaties gehouden. De laatste dateert niet eens van zo lang geleden. Ik heb ook mijn federale collega's aangemoedigd om hierover in de Kamer en de Senaat te interpellieren. Op de televisie hoor ik de premier verklaren dat dit bespreekbaar moet zijn. Het standpunt van de Belgische regering over het stemrecht voor Europeanen is echter niet gekend. De Minister van Binnenlandse Zaken heeft toegegeven dat de regering geen standpunt heeft, ondanks het feit dat de Europese Commissie België hiervoor onlangs nog in gebreke heeft gesteld. De Commissie heeft België toen opgedragen om zo snel mogelijk wetgevende initiatieven te nemen inzake het stemrecht voor Europese onderdanen. Ik spreek dan nog niet over de migranten. Deze hele problematiek wordt dus een beetje vervormd.

Ik vat samen. Mijn partij blijft bereid om een open gesprek te voeren, opdat we elke burger van dit land de kans zouden kunnen geven om op een volwaardige wijze deel uit te maken van onze gemeenschap, maar dan wel van de Vlaamse Gemeenschap zoals die momenteel bestaat.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter : Mijnheer de voorzitter, collega's, op mijn beurt wil ik de sereniteit en de waardigheid prijzen van de familie Benaïssa. Deze familie is inderdaad een voorbeeld voor hun gemeenschap. We mogen ons echter niet laten meeslepen door de emotionaliteit van het moment. Sommigen maken momenteel schaamteloos misbruik van het leed van de familie Benaïssa, in een poging om een bepaald politiek standpunt door te drukken.

De hysterie in media, pers en politieke kringen zijn we al gewoon. Ik vraag me echter af of de standpunten die door politici en waarnemers in de pers breed worden uitgesmeerd, wel overeenkomen met de opinie van het grote publiek. Als deze hysterie inzake het invoeren van het stemrecht voor migranten nog enkele dagen aanhoudt, denk ik dat dit misschien wel als een boemerang op het hoofd van de voorstanders ervan zou kunnen terugkeren. Heel wat mensen zien immers in dat de manier waarop sommigen deze verschrikkelijke gebeurtenis misbruiken om partijpolitieke strategieën te propageren, de grens van het schaamteloze overschrijdt. Het is begrijpelijk – maar niet aanvaardbaar – dat een aantal kleinere partijen zo ver gaan dat ze de dood van een Marokkaans kind aangrijpen om hun politieke ideeën inzake stemrecht voor migranten door te drukken. Het Vlaams Blok doet niet aan dat spelletje mee.

De uitspraken van Vlaams minister Leo Peeters inzake het stemrecht voor niet-Europese vreemdelingen bij gemeenteraadsverkiezingen, zijn evenzeer pervers. De minister redeneert als volgt : indien we geen stemrecht geven aan de niet-Europese vreemdelingen bij de gemeenteraadsverkiezingen, zullen de achtergestelde wijken altijd achtergesteld blijven. Mijns inziens bewijst dit dat de dames en heren ministers van de Vlaamse regering geen – of veel minder – interesse hebben voor de belangen van de autochtone bevolking. Ook minister Demeester houdt nu passionele oproepen om de niet-Europese vreemdelingen stemrecht te verlenen. Ook u, minister Martens, hebt in het verleden al vele keren uitspraken in die zin gedaan. Ik begrijp dat iedereen een graantje van de publiciteit wenst mee te pikken. Ik herhaal echter dat men op deze manier misbruik maakt van een aantal niet-gerelateerde zaken.

Natuurlijk heerst er nu bij iedereen – ongeacht ras, geloof of nationaliteit – terecht medeleven met de familie Benaïssa. Dat medeleven was er immers ook voor de families van Julie, Melissa, An en

Dewinter

Eefje. Men mag dit medeleven echter niet misbruiken. Overigens wordt het debat over het al dan niet toekennen van stemrecht aan niet-Europese vreemdelingen hierdoor zeker niet vooruitgeholpen.

Het omgekeerde is waar. U wenst dit debat in een emotionele, allesbehalve serene sfeer te voeren. Ik verzoek u evenwel dit niet te doen. Ik vraag u daarentegen om het debat op een rationele wijze te voeren, en dat debat te onderwerpen aan het oordeel van de bevolking. Ik lees nu dat de Vlaamse regering zich daartegen verzet. Via de pers vernem ik dat minister Peeters zich keert tegen het referendum dat daarover in Antwerpen, hopelijk op vraag van 10 percent van de Antwerpse kiezers, zal worden uitgeschreven. Dat is niet wettelijk ; dat mag niet, zo stelt de minister het. Men mag over alles en nog wat een referendum houden, maar niet over het gemeentelijk stemrecht voor vreemdelingen. Zou het kunnen dat deze regering bang is voor het oordeel van de burger ? Dat ze bang is voor het oordeel van de kiezer ? Dat ze bang is voor het standpunt van de publieke opinie ? En dat ze goed genoeg weet dat er daarvoor geen meerderheid bij het kiezerskorps en bij de publieke opinie bestaat ? In een democratie gaat het nochtans precies daarover.

Niet wat de politici, of wat een klein clubje van journalisten denken, telt. Niet de mediahysterie telt. Wat telt in een democratie, is wat de burger denkt en verlangt. Ik daag de politici, die zo prat gaan op de burgerdemocratie en het referendum-principe, uit om zich te onderwerpen aan de mening van de kiezer. Ze mogen geen achterhoedemanoeuvres uitvoeren om deze poging tot referendum in Antwerpen bij voorbaat af te schieten.

Ik besluit mijn betoog met een verwachting. Ik hoop dat het Europees Jaar tegen het Racisme niet alleen is bedoeld om bepaalde partijpolitieke belangen te dienen, en om via allerlei manoeuvres uiteindelijk een partij te treffen – zijnde het Vlaams Blok. Ik hoop dat het niet de bedoeling is om met de vele fondsen van het Europees Jaar tegen het Racisme een partijpolitieke strijd te voeren tegen een bepaald programma ; tegen diegenen die pleiten voor een humane begeleide terugkeer van de niet-Europese vreemdelingen naar hun landen van herkomst.

Ik hoop dus, mijnheer de minister, dat u in projecten in het kader van het Europees Jaar tegen het Racisme niet zult nalaten om ook die optie aan de

orde te laten komen. Die optie houdt de meest duidelijke bestrijding van het racisme in zich. Een dergelijke multiculturele maatschappij leidt immers tot racisme. Het gedwongen samenleven in een smeltkroes is de oorzaak van racisme. Niet diegenen die pleiten voor het behoud van de identiteit en de eigenheid van elk volk, in de eigen cultuurbedding, liggen aan de basis van het racisme. Diegenen die pleiten voor de multiculturele samenleving zijn dat wel. Het beste pleidooi dat u kunt houden in het kader van het Jaar tegen het Racisme is een pleidooi voor een begeleide terugkeer. Ik ben ervan overtuigd dat u een verstandig man bent, en dat u niet zult nalaten om ook dit pleidooi uitdrukkelijk aan de orde te laten komen. Het is immers de beste waarborg om in de toekomst elke vorm van racisme uit de wereld te bannen.

Minister Luc Martens : Ik ga met het eerste deel van uw conclusie akkoord – als u stelt dat ik een verstandig man ben. Met de rest van uw betoog kan ik het evenwel niet eens zijn.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : In tegenstelling tot voorgaande sprekers, heb ik een genuanceerd oordeel over de reacties naar aanleiding van de begrafenis van Loubna Benaïssa. Ik ken een aantal politici die al jarenlang ijveren voor het gemeentelijk stemrecht voor migranten. Mevrouw Van Den Heuvel behoort tot die groep. Ik apprecieer haar opvattingen, en ik weet dat haar standpunt niet het gevolg is van wat de heer Dewinter lijkenpikkerij noemt. Het gaat om een overtuiging waarvoor ze zich al jarenlang inzet. Het is niet mijn opvatting ; maar ik heb er wel respect voor.

Ik heb daarentegen minder respect voor die politici die zich in het verleden daarvan nooit voorstander hebben getoond, maar die vandaag, naar aanleiding van de feiten, een andere ingesteldheid verwoorden. Dat lijkt me niet erg correct. Het is duidelijk dat de houding van Nabela, de zuster van Loubna, veel meer heeft gedaan voor het aanvaardbaar maken van de migrantengemeenschap in ons land dan alles wat er in het verleden is gebeurd. Mevrouw Van Den Heuvel heeft in haar interpellatie een pleidooi gehouden om in het kader van het Europees Jaar tegen het Racisme het verenigingsleven te stimuleren. Ik zal daarover met geen kwaad woord reppen. Ik stel wel vast dat, ondanks de financiële inspanningen die ten voordele van dat verenigingsleven gebeurden, de houding van Nabela op zichzelf veel meer heeft teweeggebracht dan alles wat er in het verleden is gebeurd. Ik pleit er niet voor om die financiële inspanningen stop te

Denys

zetten, maar probeer enkel te relativieren, en ervoor te pleiten om voortdurend na te gaan welke subsidies nuttig zijn.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Ik ben misschien niet helemaal duidelijk geweest. Ik had het niet enkel over migrantenverenigingen, maar over alle verenigingen en organisaties die samen dat Europees Jaar zullen moeten ondersteunen. Ik dacht zeker niet uitsluitend aan de migrantenverenigingen.

De heer André Denys : Mevrouw Van Den Heuvel, u weet dat wij de resolutie die zal worden ingediend naar aanleiding van het Europees Jaar zullen steunen. Op dat vlak hebben we toch bedenkingen bij bepaalde subsidies. Dat staat hier vandaag echter niet ter discussie.

Ik wil hier nog verklaren dat we bijzonder vertoornsd waren over het standpunt dat minister Demeester-De Meyer deze ochtend heeft ingenomen. Ze heeft duidelijk om opportunistische redenen haar voorstel inzake de moslimbegraafplaatsen naar voren geschoven. Ik ben ervan overtuigd dat ze dat probleem zelfs niet eens grondig heeft onderzocht. Wat ze voorstelt is onwettelijk, en roept een aantal problemen op. Als ze die problematiek beter onder de loep had genomen, dan had ze zo'n voorstel niet gedaan. Haar houding getuigt van opportunisme. De manier waarop ze naar aanleiding van deze trieste feiten zoiets lanceert, is ons inziens verachtelijk.

Niettemin wil ik hier meedelen dat wij ervan overtuigd zijn dat wat zaterdag is gebeurd, het begrip van de bevolking voor de migrantengemeenschap heeft vergroot.

We moeten ons er echter voor hoeden daar onmiddellijk zaken aan te verbinden die verder gaan dan begrip. Ik heb het nu met name over het gemeentelijk stemrecht. Volgens mij kan zoiets een averechts effect hebben, waardoor begrip opnieuw omslaat in onbegrip. We pleiten derhalve voor een zeer voorzichtige benadering. U kent ons standpunt terzake : het komt enigszins overeen met wat de heer Van Vaerenbergh net zei. Ook voor ons is nationaliteitskeuze de hoogste vorm van integratie. We verbinden het gemeentelijk stemrecht dan ook zeer duidelijk aan deze nationaliteitskeuze, laat daarover geen twijfel bestaan. Iemand die in ons land wil stemmen, moet kiezen voor de Belgische nationaliteit. Onze procedure terzake is vereenvoudigd

en iedereen krijgt die kans. Dat staat niet ter discussie.

De vraag rijst echter of we nu, naar aanleiding van het gebeurde, een debat moeten openen. In dat verband heb ik ook een vraag voor de minister. Ik heb gemerkt dat de federale premier en ook de voorzitter van de CVP hebben verklaard terzake initiatieven te zullen nemen, en dit zowel in het federale als in het Vlaams Parlement. Hebt u of iemand van uw fractie, van uw partij de opdracht gekregen om dat debat aan te zwengelen ? Wij vinden dat – en ik zeg dat in alle eerlijkheid – geenszins opportuun. Het wordt de hoogste tijd dat we daarover duidelijkheid krijgen. Elke onduidelijkheid in deze zal nog meer verwarring bij de publieke opinie scheppen, wat zeker niet wenselijk is. Ik meen dat het gemeentelijk stemrecht niet ter sprake komt in het regeerakkoord van de Vlaamse regering.

Minister Luc Martens : Dat kan ook niet. Het behoort immers niet tot onze bevoegdheid.

De heer André Denys : Dat klopt. Maar of u er nu een eigen mening op nahoudt of niet, deze regering opereert volgens de principes van de collegialiteit. Een aantal uitspraken uit het verleden gingen daar echter tegen in, zodat het nu noodzakelijk wordt dat de Vlaamse regering uit één mond spreekt. Zal de Vlaamse regering dus initiatieven nemen om dit debat aan te zwengelen ?

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Het lijkt me inderdaad belangrijk het serene klimaat waarnaar alle sprekers verwezen, ook in deze commissie te behouden. We mogen het niet negatief kleuren door politieke spelletjes te spelen en elkaar van politiek opportunisme te beschuldigen. Ik wil echter een aantal nuances aanbrengen. Ik heb het er moeilijk mee dat men mensen woorden in de mond legt die ze niet echt hebben uitgesproken. Toevallig heb ik naar de Zevende Dag gekeken. In dat programma stelde de journalist een vraag over deze materie aan de federale premier, maar dan in termen van : moet er nu niet gedacht worden aan ? Daarop antwoordde premier Dehaene dat dit inderdaad een element was dat mee kon worden opgenomen in een debat. Verder strekte die verklaring niet. Er werd slechts gezegd dat terzake een maatschappelijk debat kon worden gevoerd, aangezien het klimaat op dit ogenblik gunstig is. Er werd zeker niet verklaard dat wij dit debat nu moeten openen en heropenen. Nu komt hier een totaal andere inter-

Becq

pretatie naar voren dan dat men alleen een debat wilde opstarten.

Ik herinner me wél de uitspraak van mevrouw D'Hondt, die zei dat dit gebeuren voor een deel een hefboom betekent. Het is inderdaad zo dat met deze zaak veel wordt bereikt. Er moet ook een onderscheid worden gemaakt. Enerzijds zijn er sociaal-culturele verenigingen die in kleinere groepen, in het streven naar integratie een moskee bezoeken, waarbij dan een culturele uitwisseling plaatsvindt. Anderzijds was er nu een mediagebeuren waardoor de mensen konden zien op welke manier een islamitische viering of plechtigheid plaatsvindt en ze elkaar konden leren kennen. Daardoor wordt het klimaat gunstiger en wordt er luisterbereidheid geschapen. Dat heeft een nog grotere impact dan wat een vereniging kan doen. Volgens mij heeft dit echter dezelfde waarde.

Het lijkt me niet goed om van dit gunstige, op empathie tussen mensen gebaseerd klimaat, waarbij men elkaar leert kennen en naar elkaar luistert, gebruik te maken om overhaast het stemrecht voor migranten erdoor te drukken. Ik vermoed ook dat weinig partijen dit vragen. We moeten in deze zaak een zekere realiteitszin aan de dag leggen, niet om de problematiek opzij te schuiven, maar wel om te bekijken op welke manier een en ander kan gebeuren. Dat was volgens mij wat de heer Van Peel bedoelde. Tot nu toe hebben we ons steeds achter de idee van luisterbereidheid en integratie geschaard, waarbij de klemtoon steeds op nationaliteitsverwerving lag. Een actualisering of een herbekijken van dit standpunt is echter niet onmogelijk. Volgens mij zal dit debat sowieso in zekere mate aan de orde van de dag komen op het moment dat het stemrecht voor de EU-inwoners moet worden besproken. Het is belangrijk dat dit geleidelijk en met de nodige realiteitszin gebeurt.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Ik zal trachten de vragen van mevrouw Van Den Heuvel systematisch te beantwoorden en meteen in te pikken op de vragen van onder meer de heer Denys.

Men vroeg me naar de stand van zaken in verband met het decreet betreffende de etnische en culturele minderheden. Het integratiebeleid krijgt concreet gestalte op diverse niveaus. Het eerste is dat van de Vlaamse Gemeenschap. Binnen onze eigen administratie hebben we een interdepartementale

commissie, omdat ook hier het inclusieve in belangrijke mate een hefboom is om een integratiebeleid te voeren.

We beschikken dan ook over een coördinerend overlegorgaan van ambtenaren, die jaar na jaar een voortgangsrapport maken van de geleverde inspanningen. Tegelijk hebben we een strategisch plan uitgetekend, dat een houvast moet bieden gedurende de komende jaren. Dat plan werd door de Vlaamse regering goedgekeurd op 24 juli 1996. We proberen dit plan systematisch te realiseren.

Nog een belangrijk aspect is het forum voor migrantenorganisaties. Ik ontmoet regelmatig migrantengroeperingen. Dat is telkens een verrijking voor mij. De migranten tonen grote interesse en bereidheid om hun deel van de verantwoordelijkheid op te nemen. In juni hebben we een afspraak voor een rondetafelbijeenkomst. Die afspraak dateert al van maanden geleden. Op die rondetafelconferentie kunnen ze hun verwachtingen verwoorden en kunnen ze zich gezamenlijk manifesteren. We zullen uitzoeken welke engagementen we samen willen aangaan. Welke verantwoordelijkheden willen ze op zich nemen ? Hoe kan ik hen daarbij helpen ? We zullen van gedachten wisselen over tewerkstelling, sport, onderwijs, taallessen en media.

We komen uit een periode waarin migranten verdedigd werden door derden. Ze zijn nu meer en meer geëmancipeerd. Ze willen zelf gesprekspartner zijn. Ze zijn voldoende mondig, zowel qua taalkennis als qua inzichten in onze samenleving. Ze zijn perfect in staat om hun wensen te verwoorden en te bepleiten. Deze evolutie merken we ook in de rest van onze maatschappij. Ik wil met hen op de meest directe manier communiceren. Ik hoop dat we tot een soort convenant kunnen komen, een afspraak over hun en onze inspanningen.

We werken intussen aan de hervorming van het Vlaams Overlegcentrum voor Etnisch-Culturele Minderheden. We willen het terrein uitbreiden tot de problematiek van de vluchtelingen en de woonwaggebewoners. Het is niet onze bedoeling om die drie entiteiten te ontkennen. We willen door het samenvoegen ervan en de daaruit voortvloeiende schaalvergroting, het draagvlak vergroten om met dezelfde middelen tot een beter resultaat te komen. Onvermijdelijk ligt daarachter het debat over de provinciale en lokale ondersteuning. Dat alles zit in dit decreet. De werktekst was in september 1996 al klaar. We overleggen daaromtrent zo veel mogelijk met alle betrokkenen : gemeenten, provincies en administratie. Ook mijn coalitiepart-

Martens

ner mag ik niet over het hoofd zien. De juridische en taalkundige uitwerking is zo ver gevorderd dat de definitieve tekst in maart of april klaar zou moeten zijn. Ik hoop daarmee vóór de zomer naar de regering te kunnen stappen en daar een akkoord te bereiken. Dan kunnen we in het najaar hierover debatteren in het parlement.

Inhoudelijk spitst het integratiebeleid zich toe op het stimuleren van het lokale beleid. Ik verwijs naar de handleiding Lokaal Migrantenbeleid, die een groot succes heeft gekend. De doelgroep van de brochure zijn de gemeentelijke verantwoordelijken. Er zijn 310 Vlaamse gemeenten. Er zijn 1.500 brochures de deur uitgegaan. Dat wijst op de goedkeuring en het gebruik in de praktijk. Ik herken vaak de voorstellen in de voorgelegde convenanten voor het SIF. Men neemt de positieve ervaringen van andere gemeenten over en past ze toe op het eigen beleid.

We zijn ook gestart met een werkgroep voor nieuwkomers. Die wil de concrete opvang uitwerken van mensen die hier terecht komen. Asielzoekers, gezinsvormers en zij die in een vreemde samenleving hun weg moeten zoeken, hebben een soort trajectbegeleiding nodig. Er bestaat ook arbeidstrajectbegeleiding. Wel, migranten kunnen dit absoluut gebruiken.

We zijn gestart met een woonwagencentraalcommissie. Dit thema interesseert mevrouw Van Den Heuvel en mevrouw Heeren. Samen met de minister van Huisvesting en de minister van Ruimtelijke Ordening zoeken we naar een oplossing voor de problemen met de woonwagenterreinen. Er lopen enkele experimentele projecten in het welzijnsbeleid. Er is een experiment met allochtone bejaarden. Er wordt gewerkt aan de toegankelijkheid van het algemeen welzijnswerk. Er is een project met bemiddeling voor jonge migranten bij de Bijzondere Jeugdzorg. Er zijn bovendien initiatieven binnen het onderwijs en de gezondheidszorg. Daarvoor verwijs ik naar het voortgangsrapport.

Welke initiatieven kunnen worden genomen binnen het kader van het Europees Jaar tegen Racisme? Prioritaire aandachtspunten in dat Europees jaar zijn communicatie, informatie en de internationale uitwisseling van ervaringen. Men werkt in twee delen: het gouvernementele hoofdstuk en het maatschappelijke. Het geheel wordt gecoördineerd door het Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding. De thema's die worden vooropgesteld zijn racisme en tewerkstelling, aanwerving,

bevordering van gelijke kansen, discriminatie op de werkvloer; bewustwording van racisme; racisme in de media, in de sport, in cultuur, in het dagelijks leven; en de wetgeving. Hoe kunnen we een wetgeving realiseren die de bewustwording van het juridisch milieu en de magistratuur versterkt?

Deze belangrijke thema's staan vandaag ter discussie. De Vlaamse Gemeenschap zal de dossiers ondersteunen, onder meer via de niet-gereguleerde toelagen waarmee we sommige organisaties de kans bieden om zich te engageren. Ook de actie Thuis in Vlaanderen, is gekend. De nodige middelen worden hiervoor vrijgemaakt. Het nieuwe besluit werd vorige week ondertekend. Deze vereniging wordt daardoor in de gelegenheid gesteld om verdere acties te ontwikkelen.

In de VDAB-kantoren loopt op dit ogenblik de tentoonstelling van Algebra tot Pyjama. Het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap werkt verder aan een gedragscode ter voorkoming en bestrijding van discriminatie. Het is belangrijk dat onze ambtenaren op een adequate manier leren omgaan met mensen uit andere gemeenschappen. Dat vergt een gedragscode, die wordt voorbereid door de administratie en de kanselarij.

Verder is er nog een promotiecampagne met affiches en spotjes. Enkele jaren geleden heeft de BRTN een reeks spotjes geproduceerd die op heel wat internationale erkenning aanspraak hebben gemaakt. Het ligt in onze bedoeling dit goede materiaal nu opnieuw in te zetten en te valoriseren.

Mevrouw Van den Heuvel heeft een aantal vragen gesteld over het Sociaal Impulsfonds. De juridische context van dit impulsfonds zal ik vandaag niet aansnijden, ik wil mij beperken tot wat vandaag ter discussie staat. Op dit ogenblik hebben een twintigtal SIF-plus-gemeenten hun plannen laten goedkeuren. Uit een eerste analyse heb ik geleerd dat ruim 10 procent van de te besteden middelen worden vastgelegd voor acties die zich voornamelijk richten tot vreemdelingen. Die acties spitsen zich vooral toe op het emancipatiebeleid, met initiatieven inzake schoolopbouwwerk, jeugd welzijnswerk, basiseducatie, opleiding en tewerkstelling. Kleinere en meer marginale acties zijn gericht op de woonwagengewoners. Een klein aandeel van de middelen waarover zij in het kader van het Sociaal Impulsfonds beschikken, gaat naar het onthaalbeleid voor nieuwkomers, voor onder andere cursussen Nederlands tweede taal en programma's maatschappelijke oriëntatie. Hiervoor worden toch ernstige inspanningen geleverd.

Martens

We bevinden ons echter nog steeds in de startfase : 31 gemeenten hebben een project ingediend en daarvan werden er 20 goedgekeurd. De VFIK-middelen doven stilaan uit en zullen nog tot einde 1997 onze aandacht wegdragen. De echte evaluatie van het Sociaal Impulsfonds zal pas in 1998 kunnen worden gemaakt.

De gemeenten nemen de afspraak ernstig om van het integratiebeleid een beleidsprioriteit te maken, dit van zodra 15 percent van de bevolking uit migranten bestaat. Een en ander wordt duidelijk gestipuleerd in de af te sluiten convenanten. Ik heb de indruk dat er daadwerkelijk inspanningen worden geleverd.

In antwoord op de vraag over het bespreekbaar maken van het gemeentelijk stemrecht voor migranten, moet ik herhalen dat de Vlaamse regering terzake onbevoegd is en dus als regering geen standpunt kan innemen. We zijn wel bevoegd voor het globale integratiebeleid. Het spreekt natuurlijk voor zich dat het debat over het gemeentelijk stemrecht niet zonder betekenis is voor de integratie. Het ene interfereert met het andere.

In tempore non suspecto heb ik mijn persoonlijke mening over het gemeentelijk stemrecht voor migranten bekendgemaakt. Mijn mening blijft dezelfde en wordt niet bepaald door de actualiteit. Zij stoelt op argumenten, en op een persoonlijke en diepe overtuiging als christen-democraat. Tijdens een vergadering heb ik deze middag nog herhaald dat ik niet zinnens ben om mijn persoonlijke mening te herzien, ook al ben ik bereid een loyale houding te blijven aannemen ten aanzien van de regering en mijn partij. Mijn partij bereidt een standpunt voor, maar heeft mij niet met enige opdracht terzake belast.

Mijnheer Denys, ik wacht dus af en zal constructief aan het debat meewerken door de argumenten naar voren te brengen die ik denk te moeten verdedigen. Dit heeft niets te maken met de besluitvorming. Mijn stem is er slechts één van velen in dit debat. Als minister bevoegd voor de coördinatie van het migrantenbeleid draag ik uiteraard wel een bijzondere verantwoordelijkheid. Ik moet misschien het risico nemen om kritiek te krijgen, en het aandurven om uitdrukkelijk de aandacht te vragen voor argumenten die door anderen misschien worden verwaarloosd. Een politicus moet niet altijd de stromingen in een samenleving volgen, hij dient ook trends te kunnen zetten en vooruit te zien. Hij moet soms tegen de stroom ingaan

en niet meedobberen met wat ogenschijnlijk tot succes leidt. De mensen zijn wijzer geworden en laten zich vandaag niet langer door sommige stellingen verleiden.

Ik zal enkele argumenten ontwikkelen die ervoor pleiten de noodzakelijke grondwetswijziging op een open basis te benaderen. Ik heb deze ook aangehaald in antwoord op een vraag van mevrouw Van den Heuvel. Ten eerste is het niet wenselijk dat we straks komen tot drie soorten burgers in onze samenleving.

Ten tweede, zijn we aanhangers van het principe No taxation, without representation. Wie niet bijdraagt, heeft geen recht op medezeggenschap. Kan men dan omgekeerd aan mensen vragen om de verplichtingen die de samenleving oplegt, loyaal na te komen en zich te integreren, zonder dat ze een stem krijgen ?

Ten derde, heeft de band tussen burgerschap en nationaliteit door de geschiedenis heen een evolutief karakter gehad. Aan reizigers vroeg men vroeger of ze burgers waren van Gent of van Brugge. De wereld van vandaag is Europees of mondiaal. Wat is nog de betekenis van een nationaliteit in deze nieuwe context ? Blijft de nationaliteit niet in de eerste plaats een creatie van de grootmachten die de wereldkaart hebben hertekend ? Het begrip nationaliteit heeft overigens een verregaand artificieel karakter : het volstaat te kijken naar de moeilijkheden die zich voordoen met de evenwichtige integratie van subnationaliteiten in staten die de nationaliteit en het nationalisme steeds hoog in hun vaandel hebben gevoerd.

Ik zou kunnen verwijzen naar internationale verdragen, naar de toestand in Ierland en in de Scandinavische landen. Deze argumenten moeten een plaats krijgen in het debat, dat op een open wijze moet worden gevoerd. Persoonlijk sta ik open voor de problematiek. In de discussie zullen allerlei voorwaarden aan bod komen, zoals de duur van het verblijf, de taal, de bereidheid om zich in te schrijven. In deze samenleving heb ik, als coördinator van het migrantenbeleid, de plicht om de argumenten voor een grondwetswijziging te verdedigen.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Ik steun het standpunt van de minister. Mijnheer Dewinter, het zou duidelijk moeten zijn dat onze fractie in dit dossier geen enkel partijpolitiek belang heeft. Ik begrijp

Van Den Heuvel

dat u emotioneel in de knoei zit, omdat uw standpunt niet in goede aarde dreigt te vallen bij de bevolking. Uw partijvoorzitter is er niet echt in geslaagd om zich hieruit te redden. (*Opmerkingen van de heer Filip Dewinter*)

U interpelleert mij niet, mijnheer Dewinter, ik wil u enkel vragen of u de moed hebt om tegenover de bevolking toe te geven dat de begeleide terugkeer ook geldt voor families zoals de familie Benaïssa.

De heer Jos Geysels : Op 30 meter hiervandaan hangt de Vlaams Blok-affiche Hand-in-hand naar eigen land.

De heer Filip Dewinter : Waarom is dat een probleem ?

De heer Jos Geysels : Daar moet u op antwoorden.

De voorzitter : Zou men het woord willen vragen ? Laten we er geen knoeiboel van maken.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mogen we daar een antwoord op, mijnheer Dewinter ?

De heer Filip Dewinter : Ik wist niet dat u mij ging interpellieren in plaats van de minister. Als u aan partijpolitieke recuperatie en lijkenpikkerij doet, weet iedereen waar u staat en wat uw niveau is. We proberen hier een beleid uit te stippelen. Het is niet de bedoeling om stemmen te recupereren door in te gaan op een moord door een seksueel geperverteerde, die u in uw programma beschermt. Ik denk niet dat de kleine Loubna Benaïssa nog geleefd zou hebben als er stemrecht voor migranten was geweest. Ze zou misschien wel geleefd hebben als de criminaliteit harder was aangepakt en het gerecht tijdig hervormd. Uw partij steunt het lakse beleid van de overheid door de sociale begeleiding en de wet-Lejeune te verdedigen. U zou beter daarover praten dan nu aan lijkenpikkerij te doen.

De voorzitter : Ik stel voor dat we mevrouw Van Den Heuvel laten uitpraten.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mijnheer de minister, u sprak over initiatieven tijdens het Europees Jaar tegen Racisme. Zal de Vlaamse overheid aan dit jaar een ruime bekendheid geven ? Doet u een oproep tot de verschillende organisaties, en niet alleen de migrantenorganisaties, om hierrond te werken ?

U zegt dat het decreet gepland is voor maart-april. Krijgen we inzage in het ontwerp om ons op het debat voor te bereiden ?

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, ik wil u op uw verantwoordelijkheid als voorzitter wijzen. Als een van de leden van de VB-fractie tegen de regels in het woord neemt, moet u optreden.

De voorzitter : Ik ben voor iedereen mild.

De heer André Denys : Ik vind uw antwoord zeer dubbelzinnig, mijnheer de minister. Aan de ene kant zegt u dat u niet ministerieel verantwoordelijk bent. Dat weten we allemaal. Het gaat over een grondwetswijziging. U bent echter wel op Vlaams niveau bevoegd voor het coördinatiebeleid inzake integratie. Dat is toch geen geringe verantwoordelijkheid. Met andere woorden, u spreekt hier niet vrijblijvend als parlamentslid. U hebt middelen – ik zeg niet dat u ze ook moet gebruiken – om via het overlegcomité een standpunt naar voren te brengen.

In welke mate gaat u politiek stappen ondernemen om uw mening te verkondigen ? In welke mate is uw standpunt ook het regeringsstandpunt ? Blijft het een vrijblijvende, persoonlijke verklaring ? Ministers mogen een eigen mening hebben, maar politiek is het gevaarlijk om in collegiaal verband een mening te uiten die niet door de regering wordt gesteund. Dat kan leiden tot misverstanden. Ik weet niet of de regering uw mening steunt of niet. Ik zou het graag weten. Ik vind het belangrijk dat u naast uw persoonlijke mening ook de mening van de regering geeft. Zal de Vlaamse regering via het overlegcomité stappen ondernemen naar de federale regering ? Zal u gebruik maken van de middelen en de mogelijkheden die de regering heeft om initiatieven te nemen ? Dat hebt u niet gezegd. U beperkt zich tot het geven van uw eigen mening.

Ik wil het hebben over het subsidiëren van het verenigingsleven om integratie te verbeteren. Ik ben eerder te vinden voor eenmalige projecten of projecten die inspelen op manifeste noden. U bent ook minister van Sport. Zondag heb ik de voetbalwedstrijd Deinze – Waregem bijgewoond. Er liepen een aantal kleurlingen op het terrein. Ze maakten weinig goals, maar ik ben geschrokken van de racistische kreten die ik daar hoorde. Ik besef dat het supporterskreten zijn. In Duitsland heeft men destijds op de voetbalterreinen een actie tegen racisme gevoerd. Het stadion is een typische plaats

Denys

waar het racisme zich uit. Is het niet beter om in plaats van de verenigingen te blijven subsidiëren, te gaan samenwerken met de Voetbalbond en de clubs om acties te ondernemen. Ik geef maar één voorbeeld. Er zijn ongetwijfeld nog andere gebieden die in aanmerking komen voor een projectmatige benadering.

Ik wil me nog even richten tot de personen die voor het gemeentelijk stemrecht voor migranten pleiten. Ik ben het niet eens met mevrouw Van Den Heuvel dat sommige partijen – ze bedoelt met name de VLD – uit electorale overwegingen tegen dat gemeentelijk stemrecht zijn. Die partijen zouden vrezen dat ze geen succes zouden boeken bij de migranten. Die overweging ligt bij ons niet aan de basis.

Als migranten gemeentelijk stemrecht krijgen, dan is dat een opsteker voor het Vlaams Blok. De gevoeligheden bij de bevolking zoals ik ze ken, zijn van die aard dat de mensen als reactie op de invoering van het gemeentelijk stemrecht voor migranten, voor het Vlaams Blok zullen stemmen. Zoiets achten we niet wenselijk. Wij geloven in een democratisch alternatief. Het is een gevoelige materie die nauwkeurig moet worden aangepakt.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer de minister, ik meen dat u de goede toon heeft aangegeven. U hebt uitvoerig uw beleid rond integratie toegelicht. U hebt het belang onderstreept van tewerkstelling, sport, taal en mediabeleid voor de migrantengemeenschap. Wat me vooral verheugt, is dat u rechtstreeks gesprekken wilt aangaan met deze groep.

Ik kan me niet verenigen met degenen die deze bespreking koppelen aan de actualiteit rond Loubna Benaïssa. (*Opmerkingen van de heer André Denys*)

Mevrouw Brigitte Grouwels : Premier Dehaene heeft gewoon geantwoord op een vraag.

De heer André Denys : Ik heb het niet over premier Dehaene, maar over minister Demeester.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Ik heb het wel over premier Dehaene, omdat hij op een vraag van de pers geantwoord heeft met het standpunt van onze partij. Maanden geleden al, lang voor de spijtige actualiteit ons inhaalde, hebben wij beslist om aan

dit thema een nieuwe bespreking te wijden, net zoals deze interpellatie al lang op de agenda stond.

De CVP heeft de discussie maanden geleden opnieuw aangevat omdat binnen de open CVP mensen met eigen integratiebevorderende inzichten op deze discussie aanstuurden.

Het huidig CVP-standpunt is bekend : er kan gemeentelijk en ander stemrecht voor migranten komen via de naturalisatie, maar met inachtneming van het principe van de wederkerigheid, zoals dat ook geldt voor de EU-onderdanen. Het stemrecht voor de EU-onderdanen kadert daarenboven in de opbouw van een Europees burgerschap. De CVP is haar engagementen, die uit dit standpunt voortvloeien, totnogtoe consequent nagekomen. Ik denk aan al onze inspanningen tot versoepeling van de naturalisatieprocedure, die korter en goedkoper werd.

De drastische vereenvoudiging van deze wetgeving kreeg een zeer positieve reactie van de migrantenpopulatie, waardoor het aantal naturalisaties het voorbije jaar enorm toenam. Onze inspanningen kwamen dus duidelijk tegemoet aan de integratiewens van heel wat migranten. Voor de belangrijkste migrantengroepen bestaat daarenboven de dubbele nationaliteit, wat ook veel migranten over de drempel heen kan halen om zich ook politiek in ons land te integreren.

Verder wil ik niet vooruitlopen op het standpunt dat we binnenkort binnen de partij zullen innemen. De CVP zal in elk geval blijven werken aan het verder uitbouwen van betere integratievoorwaarden. We rekenen daarbij op de medewerking van minister Martens. Als belangrijke hefboomen voor integratie zien we het onderwijs en de tewerkstellingskansen. Het moet duidelijk zijn dat er begrip en openheid leeft voor de moslimgemeenschap, die zich dikwijls in het hoekje gedruimd voelt. De islam is officieel erkend, maar de openheid en het echte begrip lieten nogal eens te wensen over. Die mening hadden we al lang voor de gebeurtenissen van het voorbije weekend. Dit weekend heeft een mooie kijk geboden op de wederzijdse openheid en verdraagzaamheid. Verder kunnen er niet voldoende inspanningen worden geleverd om zelforganisaties te bevorderen. Voor het overige wil ik niet anticiperen op het CVP-standpunt.

Ik besluit met een bedenking over het overlegcomité. Het is verre van ideaal dat slechts één Vlaams minister naar dat overleg met de federale overheid wordt afgevaardigd. Dit zou misschien nog kunnen als er een standpunt van de Vlaamse regering

Grouwels

bestond, maar dat is voorlopig niet het geval. Minister Martens heeft duidelijk gezegd dat hij zijn eigen standpunt heeft vertolkt.

De heer André Denys : Ik vraag een antwoord van minister Martens én een antwoord namens de CVP-fractie. Na de uiteenzetting van mevrouw Grouwels ken ik de houding van de CVP nog altijd niet.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Ik heb het huidige standpunt van mijn partij toegelicht, en ik heb erbij gezegd dat dit momenteel herbekeken wordt, onder meer op vraag van een aantal mensen in de partij die het debat wilden heropenen.

De heer André Denys : Met dit alles heb ik geen enkele moeite. Ik vraag me wel af of er een debat mag komen vooraleer de CVP haar standpunt heeft geactualiseerd.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Wij wensen inderdaad niet in debat te treden vooraleer we ons eigen standpunt hebben geactualiseerd. Ik kan u echter verzekeren dat zulks binnen afzienbare tijd zal gebeuren. Als u vragende partij bent voor een debat, zult u nog even geduld moeten oefenen.

De heer André Denys : De VLD is geen vragende partij. Ik refereer gewoon aan premier Dehaene die vorige zondag aankondigde dat een debat zich opdroeg, en aan SP-voorzitter Tobback die meteen aankondigde mee op de kar te zullen springen als de premier het debat aantrok.

Mevrouw Brigitte Grouwels : De premier heeft met de nodige reserve gezegd dat een open en breed maatschappelijk gesprek misschien wenselijk is. In zijn verklaring was zeker geen haast te bespeuren. Hij heeft met veel schroom en terughoudendheid gesproken, en anderzijds heeft hij de deur naar dat debat zeker niet willen dichtslaan.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter : Mijnheer de voorzitter, het antwoord van de minister brengt geen duidelijkheid. De integratieretoriek van de jongste twintig jaar wordt voortgezet. Er wordt beweerd dat de gebeurtenissen van dit weekend alles veel gemakkelijker zullen maken. Welnu, tijdens de eerstvolgende maanden zal blijken in hoeverre deze strohalm waaraan sommigen zich vastklampen, inderdaad de redding zal brengen. Blijkbaar heeft iedereen nu gezien wat hij wilde zien en niet gezien wat

hij niet wilde zien. Iedereen probeert om uit de gebeurtenissen zoveel mogelijk voordeel te halen.

De huidige situatie heeft een totale verwarring met zich gebracht. Niemand weet nog wat de term integratie werkelijk betekent. Betekent dit het overnemen van onze waarden, onze normen, onze taal en onze cultuur ? Betekent het dat men zich inburgert in onze maatschappij ? Moet het voorbeeld van Nabela Benaïssa met de chador navolging krijgen ? Moet de voorkeur worden gegeven aan de integratie met behoud van de eigen cultuur waarvoor mevrouw D'hondt pleit ? Iedereen geeft aan het begrip integratie de betekenis die hem of haar op dat ogenblik het beste uitkomt. Momenteel wordt Nabela Benaïssa beschouwd als het ideale voorbeeld voor de integratie.

Graag vernam ik wat het begrip integratie voor de minister betekent. Hij kan kiezen uit de vier definities die ik reeds heb gegeven, of misschien heeft men intussen reeds een nieuwe definitie gevonden.

In het beleid is er sprake van dubbelzinnigheid. Men pleit reeds jaren voor een versoepeling van de naturalisatie. Tijdens de jongste jaren werden de voorwaarden terzake reeds driemaal versoepeld. Op amper tien jaar tijd werden in het totaal 261.000 personen, voornamelijk niet-Europese vreemdelingen, genaturaliseerd. Krijgt dit beleid de steun van de Vlaamse regering ?

Mijnheer de minister, de versoepeling van de naturalisatiemogelijkheden en van de nationaliteitswetgeving is niet gebaseerd op het standpunt van de voorstanders van het stemrecht voor vreemdelingen. U gaat ervan uit dat het verkrijgen van de Belgische nationaliteit een bekroning is van het integratieproces. De voorstanders van het stemrecht voor migranten zeggen net het omgekeerde : zij beweren namelijk dat het stemrecht een hefboom is voor de integratie. Graag kreeg ik terzake meer duidelijkheid.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, ik zal eerst antwoorden op de vragen van mevrouw Van Den Heuvel. Het is de bedoeling ons tot een breed publiek te richten. De affichecampagne werd onder meer geïnspireerd door de ervaringen die men hiermee in Nederland heeft. Aangezien de impact van een dergelijke campagne gekend is, kan men meteen een efficiënte keuze maken.

Projectmatig doen wij een beroep op het sociaal-cultureel werk. De sociaal-culturele organisaties

Martens

ontvangen hiervoor geen subsidies, de steun wordt projectmatig verleend. Deze werkwijze blijft behouden. Dit betekent evenwel niet dat er geen ruimte is voor nieuwe projecten, onder meer op het sportieve vlak. Jaarlijks kunnen er dossiers worden ingediend, onder meer in het kader van de actie Thuis in Vlaanderen.

Er werd reeds gesproken over het sociaal-cultureel werk. Dit is ontstaan op het einde van de vorige eeuw, toen ten gevolge van de industriële revolutie belangrijke groepen in de samenleving in een precaire situatie terechtkwamen. Op verschillende manieren heeft men geprobeerd deze mensen te steunen, onder meer via de vormingsbeweging. Toen werd prioriteit gegeven aan mensen die zich in een zwakke maatschappelijke positie bevonden. Op dit ogenblik zijn er nieuwe zwakke groepen waar we aandacht voor moeten hebben. Het prioriteitenbeleid en de taak van het sociaal-cultureel beleid maken het voorwerp uit van een gesprek.

Het voorontwerp werd tot nu toe niet gewijzigd. De voorliggende tekst heeft betrekking op een aantal marginale wijzigingen die evenwel vaak de moeilijkste zijn. Het gaan niet om de globale structuur van de tekst, maar wel om de modaliteiten.

Hier worden vandaag nog een aantal discussies over gevoerd, ook op het terrein zelf. Ik begrijp u, mijnheer Denys, als u zegt dat daar een zekere onduidelijkheid in vervat zit. Ik kan alleen herhalen dat het niet onze bevoegdheid is. Ik stel vast dat meerdere collega's in de Vlaamse regering hetzelfde standpunt als ikzelf vertolken. Wanneer dit in een overlegcomité aan de orde kan worden gesteld, dan zal ik niet nalaten dat ook te doen. We moeten het goede moment daarvoor afwachten, want als het aan de orde wordt gesteld, moet er ook een draagvlak voor zijn. U kunt het niet aan de orde stellen om er wat over te discussiëren, maar alleen om echt stappen te zetten. Het perspectief waarover we spreken is er een dat nog vele stadia moet doorlopen. De eerste vraag is of men de grondwetswijziging op een open basis zal aanpakken.

Voor mij is dat vandaag aan de orde. De vraag kan ook worden gesteld hoe we een en ander invullen als we voor een open benadering kiezen. Het gaat hier over een gedachtegang waarvan ik maar al te goed beseft dat die niet vandaag of morgen beëindigd zal zijn, maar die vermoedelijk nog een aantal jaren zal moeten worden ontwikkeld.

De heer André Denys : Mijnheer de minister, u zegt zelf dat een aantal collega's in de Vlaamse regering uw mening delen. Ik denk hierbij aan mevrouw Demeester en de heer Peeters. Ministers uit de beide coalitiepartners delen dus uw mening. Betekent dit dat uw mening en die van uw collega's een regeringsstandpunt is ?

U zei daarnet dat we te gepasten tijde misschien initiatieven zouden kunnen nemen in het overlegcomité. Ik weet dat het niet rechtstreeks uw bevoegdheid is, maar u kunt bij wijze van spreken wel stimulerend werken. Betekent dit dat men in de schoot van de Vlaamse regering beslist heeft terzake stimulerende initiatieven te nemen ?

Minister Luc Martens : Ik heb hierop geantwoord, maar blijkbaar was dat voor u niet duidelijk. Ik heb ondubbelzinnig gezegd dat dit vandaag in de regering nog niet aan de orde is geweest. Het integratiebeleid in zijn geheel – voor zover het tot onze bevoegdheid behoort – is wel aan de orde. Het aspect van het stemrecht behoort niet tot onze bevoegdheid. Voor u uw vraag opnieuw stelde, heb ik gezegd dat dit vandaag nog niet aan de orde is geweest. Dat is toch duidelijk ?

De heer André Denys : Maar vindt u zelf niet dat dit verwarring creëert ?

Minister Luc Martens : Ik vind dat ik, als bevoegde minister voor de migranten, net als andere ministers, de rechtmatige belangen van bepaalde deelgebieden uitdrukkelijker moet verwoorden dan de andere. Ik heb de taak de mensen op een wat voortstrevende en uitdagende manier te doen nadenken. Ik moet de zaken de goede richting uitsturen. Deze richting is op vandaag binnen deze meerderheid gedefinieerd. Dan houdt ook het au sérieux nemen van mensen in.

Mijnheer Dewinter, u stelt de vraag of het over een bekroning of over een hefboom gaat. Dat is juist het simplisme waarmee u voortdurend probeert de mensen te verleiden. Het gaat niet over een bekroning, het gaat niet over een hefboom, het gaat over de interactie van mensen. Hoe wilt u dat mensen een samenleving appreciëren, als men hen niet duidelijk maakt dat ze deel uitmaken van die samenleving ? De armen worden gemarginaliseerd, mensen worden in de werkloosheid gehouden, migranten worden niet als volwaardige burgers beschouwd. Hoe kunnen ze dan liefde betonen voor deze samenleving ? Het is mijn persoonlijke diepe en heilige overtuiging dit blijven herhalen.

Martens

Er bestaat maar één nationaliteit en dat is de Belgische. Deze nationaliteit wilt u juist doen barsten.

De heer Filip Dewinter : Van simplisme gesproken. U moet toch weten welk beleid u wenst te voeren ?

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Ik kondig een met redenen omklede motie aan. Ik zal ze ook aan de verschillende collega's ter ondertekening aanbieden.

De voorzitter : Ik wens de minister en de collega's te danken voor de behoorlijke manier waarop dit moeilijke debat is gevoerd.

De heer Filip Dewinter : Ik kondig ook een met redenen omklede motie aan.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door mevrouw Van Den Heuvel en door de heer Dewinter werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de bevoegdheidsafbakening van raadsleden van plaatselijke besturen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Vaerenbergh tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de bevoegdheidsafbakening van raadsleden van plaatselijke besturen.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, er wordt momenteel veel gepraat over de bevoegdheid

waarover de wetgevende organen moeten beschikken als controlerend orgaan ten opzichte van de uitvoerende macht. Men probeert nu op verschillende manieren tot een bevoegdheidsherverdeling te komen.

Mijn interpellatie kadert in dit geheel, maar heeft specifiek betrekking op de lokale besturen. Ook daar is er immers een probleem. Veel gemeenteraadsleden, vooral zij die in de oppositie zitten, klagen over het feit dat ze met problemen worden geconfronteerd wanneer ze hun controlerende taken ten opzichte van bijvoorbeeld het college van burgemeester en schepenen willen uitoefenen. Dat college is immers een eigen bestuur, dat in besloten vergadering over een aantal zaken beslist. Voor de gemeenteraadsleden kan dit aanleiding geven tot een aantal frustraties, vooral wanneer de gewenste samenwerking en openheid niet aanwezig zijn.

Dit geldt in zeer sterke mate ook voor een lokaal bestuur zoals het OCMW. Dit handelt zijn zaken in principe altijd in besloten vergadering af. Bovendien is het uitvoerend orgaan daar in principe beperkt tot één man. De voorzitter van het OCMW beschikt dus over een zeer grote bevoegdheid : in een stad als Antwerpen worden de 6.000 personeelsleden van het OCMW beheerd door één man. Dit is misschien een beetje een karikatuur, maar het geeft toch een beeld van de huidige, onlogische situatie. Dit is dus een eerste trend : de vraag van vertegenwoordigende organen om meer inzage te krijgen.

Ik wil ook verwijzen naar een tweede trend. Men probeert de openbaarheid van bestuur zo groot mogelijk te maken. Men zegt aan de inwoners van de gemeente dat ze recht hebben op informatie, en dat ze deze informatie kunnen opvragen. Dat staat trouwens ook zo in de Grondwet. Dit geeft dan aanleiding tot een aantal zeer degelijke initiatieven. Een aantal besturen proberen wel degelijk om de burgers meer bij het beleid te betrekken, hen meer informatie te bezorgen en hen inzage te geven in het gevoerde beleid.

Mijnheer de minister, ik heb in het verleden al verschillende keren vragen gesteld over de rechten en de plichten van lokale mandatarissen, meer in het bijzonder van de OCMW-mandatarissen. Ik heb een beetje de indruk dat we naar een situatie gaan waarin de gewone burgers meer rechten hebben dan de gemeenteraadsleden, ook al hebben deze laatsten in eerste orde de opdracht om controlerend op te treden uit naam van alle burgers. Mijns

Van Vaerenbergh

inziens is de OCMW-wetgeving een typisch voorbeeld van deze onlogische situatie.

De OCMW-wetgeving verbiedt dat een individueel OCMW-raadslid bepaalde daden van onderzoek verricht. Dit dient immers te gebeuren door het collegiaal orgaan. Een gewone burger mag die daden van onderzoek echter wel stellen. Dit is toch een onjuiste situatie? Het OCMW-lid, de persoon wiens taak het precies is om controlerend op te treden, mag bepaalde daden van onderzoek niet verrichten, terwijl een gewone burger dit wel mag. Als gevolg hiervan begint men in bepaalde gevallen aan woordenvitterij te doen. Een rondvraag van een raadslid over een rustoord beheerd door een OCMW, wordt dan een onderzoeksdaad genoemd, en mag dus eigenlijk niet worden verricht. Een plaatsbezoek aan een instelling mag wel, maar een inspectiebezoek mag niet. Dat moet immers niet individueel, maar wel collegiaal gebeuren. Een privé-persoon mag een enquête verrichten over de tevredenheid van de bewoners van een rustoord, een OCMW-raadslid mag dit echter niet individueel doen. Toch heeft precies hij een controlerende taak te verrichten.

Ik heb hierover vier vragen. Ten eerste, hoe kan het dat raadsleden van plaatselijke besturen zoals OCMW's, soms over veel minder individuele bevoegdheden beschikken dan gewone burgers, ondanks hun beheersverantwoordelijkheid? Ten tweede, hoe kunnen raadsleden van plaatselijke besturen hun politieke en beheerstechnische opdrachten ten volle uitoefenen, indien ze verstoken blijven van wezenlijke inlichtingen en van de middelen om deze te verzamelen? Ten derde, mijnheer de minister, hoe waarborgt u als toezichhouder op de plaatselijke besturen, dat er geen sprake is van machtswillekeur in de bevoegdheidsafbakening van bedoelde raadsleden tegenover dat bestuur? Ten vierde, hoe zit het met het decreet op de openbaarheid van bestuur? Dit principe staat wel in de Grondwet, maar het decreet laat nog steeds op zich wachten. In welke mate bestaat het gevaar dat de federale wet en het Vlaams decreet elkaar in een aantal zaken zullen tegenspreken?

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Mijnheer Van Vaerenbergh, ik begrijp dat er inderdaad problemen kunnen zijn inzake de interpretatie van bepaalde daden. Men zal dat waarschijnlijk moeten uitklaren. Ik denk echter niet dat een OCMW-raadslid over minder middelen beschikt dan een gewone burger om zich

op de hoogte te stellen van de werking van de instellingen. In vergelijking met de gewone burger heeft hij een zeer ruim en soepel inzagerecht.

Er is een algemene regel van openheid en openbaarheid. Maar het inzagerecht in de bestuursdocumenten van de instellingen, met inbegrip van het bezoek, wordt niet zomaar aan de gewone burger toegekend. Een raadslid beschikt toch wel over een instrumentarium waardoor hij ingrijpender kan optreden dan de gewone burger.

Ten tweede : het is inderdaad zo dat de organieke OCMW-wet geen enkel prerogatief geeft, en dus een OCMW-raadslid niet toestaat om een algemene bevraging te organiseren over de bekendheid en de algemene kwaliteit van de OCMW-dienstverlening. Op dat punt is zijn toestand die van de gewone burger : hij heeft niet minder, maar ook niet meer rechten. Ook de gewone burger kan zoiets alleen mits toestemming van het bestuur of eventueel aan de hand van een opdracht.

Ten derde : een weigering van het bezoekrecht moet worden signaleerd aan de voorzitter van het OCMW. Als de voorzitter van het OCMW in gebreke zou blijven, dan moet men een klacht indienen bij de toezichthoudende overheid. Men kan dan een onderzoek instellen, en het bestuur aanmanen om daadwerkelijk dat bezoekrecht toe te staan. Als er manifeste onwil zou zijn, dan is er geen enkel probleem om middels een tuchtprocedure een straf op te leggen. Als u dergelijke gevallen kent, dan nodig ik u uit om ze te melden, zodat er kan worden opgetreden.

Ten slotte informeert u naar het ontwerpdecreet met betrekking tot de openbaarheid van bestuur. Dat decreet zal van toepassing zijn op het Vlaams bestuursniveau, op de provinciën, de gemeenten, de OCMW's en de intercommunales. Het dossier bevindt zich momenteel bij de minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken. Eens hij het heeft behandeld, kunnen we verder werken. Voor de krachtlijnen inzake het OCMW-beleid, verwijs ik naar de beleidsbrief zelf. Daarin wijden we een paragraaf aan de openbaarheid van de bestuursdocumenten. Uiteraard hebben we erop toegezien dat deze krachtlijnen inzake openbaarheid van de OCMW's in het ontwerp van decreet werden verwerkt.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Ik heb twee korte opmerkingen in verband met het tweede

Van Vaerenbergh

punt van de vraag. U zegt dat een OCMW-raadslid niet meer dan een gewone burger bevoegd is om een bevraging te doen over de dienstverlening van een OCMW. Het probleem is echter het volgende. Een gewone burger kan dat doen, zelfs als het OCMW op zijn kop gaat staan. Niemand kan hem sanctioneren. Maar een OCMW-raadslid dat dit doet, kan wel worden gestraft. Er is dus een wezenlijk verschil. In het ene geval kan men niet verhinderen dat men aanschrijft wie men wil. Men kan de bevolking aanschrijven met een niet-gerichte bevraging. En wie daarop wil antwoorden, doet dat ook. Niemand kan daartegen optreden. Maar als een OCMW-raadslid hetzelfde wil doen, dan zal de voorzitter van het OCMW, die zich bij wijze van spreken bedreigd voelt, hem dit verbieden. Hij zal zeggen dat het raadslid deontologisch niet correct handelt, omdat hij niet collegiaal optreedt.

Ten tweede zou het komende decreet zo spoedig mogelijk moeten worden behandeld.

Minister Luc Martens : Ik dank u voor deze interpellatie. Dit soort interpellaties zijn leerrijk, want ze wijzen ons op een aantal onnauwkeurigheden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het Vlaams actieplan inzake slachtofferhulp

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Van Den Heuvel tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het Vlaams actieplan inzake slachtofferhulp.

Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik vermoed dat deze interpellatie in een iets serenere sfeer zal verlopen. In elk geval vind ik ze even belangrijk als de vorige.

Het lijkt wel een eeuwigheid, maar in feite is het nog maar zes maanden geleden dat ons land brutaal werd wakker geschud. Ik moet u dat verhaal niet meer vertellen. U hebt die gebeurtenissen, zoals wij allen, gevolgd, en net zoals wij meegeleefd

met de ouders van de verdwenen kinderen. De witte mars vormde het serene antwoord daarop. Ik heb nog nooit zoiets meegemaakt. Ik vind dat het om een belangrijke gebeurtenis ging, waaruit we lessen moeten trekken.

Nu blijkt dat steeds meer burgers zich organiseren in witte comités, waakzaamheidscomités, een Beweging van Mensen van Goede Wil, enzovoort. De federale regering belooft veel, en doet ook een en ander. Ook het Vlaams Parlement probeert een antwoord te bieden op de maatschappelijke onvrede die naar aanleiding van deze affaire is ontstaan. Ze doet dit door de nieuwe politieke cultuur vorm te geven. Ik geef toe dat dit voorlopig nog te weinig resultaat oplevert, maar de poging is er toch al.

Van de Vlaamse regering hebben we tot vandaag bijzonder weinig vernomen. Eigenlijk hebben we alleen maar data gekregen waarop we iets mogen verwachten. Verder waren er enkele uitspraken. Zo werd gesteld dat het beleid inzake gerecht en politiediensten een federale bevoegdheid is. Daaraan moest de Vlaamse regering dus niet werken. Ook het beleid inzake Justitie en Veiligheid werd een federale bevoegdheid genoemd, waarvan de Vlaamse regering zich dus niet te veel moest aantrekken. Eigenlijk zou men kunnen stellen dat de Vlaamse regering een aantal maatschappelijke stormen aan zich laat voorbijrazen.

In de zomer van 1996 werd de begroting opgesteld. Toen braken de affaires uit. Maar aan die begroting voor 1997 werd niets gewijzigd ; witte mars of geen witte mars. Toen hebben minister Demeester-De Meyer, minister-president Van den Brande en ook uzelf beloofd om een Vlaams actieplan op te stellen. Er werden verschillende data genoemd waarop men een Vlaams actieplan mocht verwachten. Ondertussen vond de zeer belangrijke hoorzitting plaats met de heer Leemans, voorzitter van het Nationaal Forum voor Slachtofferbeleid en met mevrouw Puttaert van Slachtofferhulp Vlaanderen. Tijdens deze bijeenkomst werden de puntjes op de i gezet. We kunnen deze puntjes als volgt samenvatten : in het verleden heeft Vlaanderen het voortouw genomen voor dat forum, maar nu blijft Vlaanderen achterwege en speelt zeker geen voortrekkersrol meer. De voorzitter van deze commissie heeft dit bevestigd en heeft duidelijk gemaakt dat daar tijdens de vorige zittingsperiode uitdrukkelijk aan werd gewerkt.

Er gebeuren allerlei zaken op verschillende terreinen. Laatst nam de minister van Justitie het initiatief voor justitiehuisen in de 27 gerechtelijke arrondissementen. In deze huisen zal men aan slacht-

Van Den Heuvel

offerbegeleiding en -hulp doen. Wij blijven echter wachten. Eigenlijk wil ik niet langer wachten : ik wil duidelijk weten waar we aan toe zijn. Men moet of expliciet zeggen dat het hier om een federale materie gaat, of spijkers met koppen slaan. Zo heeft de rijkswacht bijvoorbeeld 80 miljoen frank vrijgemaakt voor het aanwerven van psychologen in het kader van slachtofferhulp. Slachtofferhulp Vlaanderen moet daarentegen met 15 mensen werken. Op het federale niveau installeert men 200 tot 300 maatschappelijk assistenten in de gerechtshoven. De cijfers tonen aan dat er dagelijks in Vlaanderen 3.000 slachtoffers zijn. Deze moeten niet allemaal worden begeleid en opgevangen, maar toch heeft volgens de schatting van Slachtofferhulp Vlaanderen ongeveer 4 percent hiervan nood aan een therapeutische begeleiding, en een nog groter deel aan opvang.

Mijnheer de minister, hoe ziet het Vlaams actieplan eruit ? Welke actieplannen zullen worden uitgevoerd, en wanneer ? Hoe zullen ze tot uitvoering worden gebracht ? In welke bijkomende middelen wordt er voorzien ? In de wandelgangen hoort men vertellen dat er in de regering ernstige onenigheid bestaat over de hoeveelheid middelen die kunnen worden gereserveerd voor de uitvoering van dat actieplan. Dit schijnt als het ware een afweging te zijn tussen een sluitende begroting en hulp aan slachtoffers. Overdrijf ik, of is dit werkelijk het probleem ? Wie werd er geraadpleegd bij het opstellen van dit actieplan ?

Mijnheer de minister, ik wil nog even ingaan op uw vraag betreffende de data. Het voorstel van resolutie waarvan sprake, werd op het einde van december in plenaire zitting goedgekeurd. Het voorstel bevat echter geen datum. U hebt zich eens laten ontvallen dat men u zes maanden heeft gegeven. Welnu, dat staat er niet in. Er stond wel duidelijk in dat het op korte termijn diende te gebeuren.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik wil me uiteraard graag aansluiten bij de interpellatie van mevrouw Van den Heuvel. Ook wij zijn natuurlijk nog steeds vragende partij voor het Vlaamse actieplan. Dit werd als vrij dringend bestempeld. We hebben echter de indruk dat er ondertussen niet veel is gebeurd. Erger nog : ik hoor meer en meer stemmen opgaan die zich afvragen of dit nog een Vlaamse bevoegdheid is, of de Vlaamse Gemeenschap deze bevoegdheid nog wel wil en of

deze bevoegdheid niet opnieuw moet worden overgeheveld naar de federale overheid.

Na het aanhoren van de heer Leemans en mevrouw Puttaert tijdens de hoorzitting, moest iedereen toch wel eventjes slikken. Zo verklaarden ze dat dit soort hulp behoorde tot de Vlaamse knowhow : Vlaanderen stond op dit gebied heel ver. Vlaanderen is dit echter blijkbaar vergeten. Er werd uitdrukkelijk verwezen naar alles wat op het federale vlak gebeurt. Het federale niveau blijkt hiervoor enorm grote budgetten te kunnen vrijmaken in het kader van het globaal plan en de veiligheids- en samenlevingscontracten. Hoe komt dat ?

Deze samenlevingscontracten begeven zich hoe langer hoe meer op het terrein van de gemeenschappen. Voor de veiligheidscontracten was het terrein nog wat afgebakend. Met de samenlevingscontracten wordt er echter gegoocheld met woorden. Het federale vlak doet aan slachtofferonthaal : zij mogen het eerste onthaal op de parketten en bij de politie verzorgen. Een doorverwijzing naar hulpverlening is een gemeenschapsbevoegdheid. Als hulpverlener is het moeilijk om de mensen te wijzen op het verschil tussen slachtofferonthaal, -hulp, -bejegening en -zorg. Al die termen zouden het onderscheid tussen de diverse bevoegdheidsniveaus duidelijk moeten maken. Het slachtoffer heeft daar echter weinig boodschap aan. Ik vind wel dat dit in het kader van de persoonsgebonden materies past. Men zou kunnen zeggen : als maar gebeurt wat moet gebeuren. De knowhow was aanwezig in Vlaanderen, maar vond geen ondersteuning. Daar heeft toch niemand baat bij !

Ik kreeg gisteren de prioriteitennota van minister De Clerck, die nu aan de KU Leuven wordt gedoceerd. Ik heb ze nog niet helemaal kunnen lezen. Hij geeft zeer precies de Vlaamse bevoegdheden aan, maar toont meteen aan dat het niet zo vlot loopt. We dreigen een grondwettelijk Vlaamse bevoegdheid te verliezen aan de federale instellingen. Dit moet toch een zorg zijn van de coördinerende minister. Werd trouwens al beslist wie dat zal zijn ?

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : U bent me net voor met uw vraag over de coördinerend minister, mevrouw Ceysens.

Belangrijke elementen zijn voor mij zowel de inzet van financiële middelen als de inhoudelijke coördinatie en planning inzake slachtofferhulp. Hoe staat het daarmee ? Hetzelfde geldt voor het overleg

Becq

met de federale overheid : hoe ver is dat gevorderd ?

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : In verband met het actieplan voor slachtofferhulp is er een werkgroep opgestart onder leiding van de minister-president. Bij overleg met de federale ministers komen deze thema's hoofdzakelijk in bilaterale gesprekken aan bod en dus niet binnen brede interministeriële conferenties. Ik kan alleen maar herhalen : het is niet omdat er niet luid wordt geschreeuwd, dat er niet wordt gewerkt. We vinden het belangrijker concrete resultaten te kunnen voorleggen dan voortdurend publiciteit te maken. Bovendien legt de begroting ons beperkingen op. We kunnen ze niet elke maand aanpassen. We moeten binnen ons vastgelegd budget blijven.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Ik ben me hiervan bewust, maar de begroting voor juni was nog niet ingediend. Dat voorstel had u wel nog kunnen wijzigen.

Minister Luc Martens : We zijn eind juli tot een globaal akkoord gekomen. De zaak-Dutroux is in diezelfde periode aan het licht gekomen. Het akkoord van eind juli was een quasi-akkoord. We moesten het slechts formeel hernemen. We hebben daarbij heel wat inspanningen geleverd voor Cultuur en Welzijn. Meer inspanningen kunnen alleen wanneer andere ministers willen inleveren.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : U doet alsof we alleen maar voortgaan op de berichten in de media, en u zegt ons dat we meer naar de concrete resultaten moeten kijken. Ik heb gisteren nog twee hulpverleners ontmoet.

Minister Luc Martens : Mevrouw Ceysens, er zullen altijd klachten zijn. We kunnen alleen maar de beschikbare middelen zo goed mogelijk aanwenden. Zelfs als we het verreikende plan van Agalev zouden realiseren, zouden er nog klachten zijn. Luister eerst naar mijn antwoord. *(Opmerkingen van mevrouw Patricia Ceysens)*

Voor justitieel welzijnswerk en slachtofferhulp hebben we 20,8 miljoen frank gereserveerd op een budget van 50 miljoen frank. Die middelen hebben hun bestemming gevonden. In Vorst, Sint-Gillis, Oudenaarde en de Kempense gevangenis heeft

men besloten de teams verder op te richten of uit te breiden. Hetzelfde hebben we gedaan voor slachtofferhulp. In Ieper, Veurne, Tongeren, Ronse en Oudenaarde hebben we de nodige mankracht vrijgemaakt. Een tiental erkende centra heeft een halftijds medewerker extra gekregen. De Centra voor Hulpverlening inzake Kindermishandeling hebben 11,4 miljoen frank extra gekregen uit het budget van Kind en Gezin. Tegelijk werd afgesproken dat deze centra een protocol zullen afsluiten voor samenwerking met centra die enige verwantschap vertonen.

De Centra voor Hulpverlening inzake Kindermishandeling werken op het vlak van tegelijk eerste-, tweede- en derdelijnszorg. Ze hebben een bijzondere knowhow. Toch moet de samenwerking met Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg, Algemeen Welzijnswerk en Bijzondere Jeugdzorg eens worden bekeken. Als we verder stappen ondernemen, is het niet uitgesloten dat er nog eens 10 miljoen frank wordt aan toegevoegd uit de reserves bij het Fonds voor Bijzondere Jeugdbijstand.

De kinderen- en jongerentelefoon werd vroeger gesubsidieerd op basis van een niet-gereguleerde toelage. Nu krijgen ze 2,8 miljoen frank aan subsidies. Ze zijn niet meer jaar na jaar opnieuw afhankelijk van de goodwill van de minister. Ze kunnen nu op meer structurele wijze hun werking uitbouwen.

We werken verder aan het samenwerkingsakkoord inzake het slachtofferbeleid. Dit soort akkoorden moet altijd gelijktijdig met de andere gemeenschappen worden afgesloten. Zelfs als men klaar is op het eigen niveau, moet men op de anderen wachten. Wij bepalen die koers niet alleen. Er moet ook een akkoord met de andere gemeenschappen worden gesloten. Wat voorligt, kan, wat mij betreft, voor ondertekening in aanmerking worden genomen, maar het akkoord van de Franse Gemeenschap werd ons door mevrouw Onkelinx vooralsnog niet betekend.

Over het behandelen van seksuele delinquenten wordt een samenwerkingsprotocol voorbereid met de Franse Gemeenschap, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de departementen Justitie en Binnenlandse Zaken van de federale overheid. We werken ook actief mee aan een aantal werkgroepen van het Nationaal Forum voor Slachtofferhulp en zijn we betrokken bij het Nationaal Forum tegen Seksuele Uitbuiting.

Vorige week woensdag werden de Nationale Commissie en de Interministeriële Conferentie in ver-

Martens

band met het Kind geïnstalleerd. De oprichting van een Interdepartementale Commissie ter bescherming van de Rechten van het Kind is eveneens in voorbereiding. Als minister bevoegd voor het gezinsbeleid heb ik mezelf als coördinator aangewezen. Vervolgens kreeg het Centrum Verhellen een aantal bijzondere opdrachten toebedeeld met het oog op een heroriëntering, die aanleiding gaf tot heel wat discussie bij de begrotingsbespreking. De heroriëntering waartoe toen werd besloten, krijgt hiermee vorm.

Voor de organisatie van het congres, ingericht door het Nationaal Forum – onder de titel Kinderen stellen ons vragen – van 25 tot 28 mei aanstaande, werd 2 miljoen frank uitgetrokken. Een interdepartementale commissie werkt aan de voorbereiding hiervan. Bij de begrotingscontrole zal in de loop van de volgende weken duidelijk worden welke ruimte hiervoor nog bestaat.

De werkgroep die het actieplan voorbereidt, bewandelt de wegen van de geleidelijkheid. Sommigen worden hierbij ongedurig. Ik kan daarvoor begrip opbrengen, maar vind het tevens zinloos vlugger te willen lopen dan men de facturen kan betalen.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mijnheer de voorzitter, ik ben uiteraard blij met een aantal initiatieven die de minister hier net heeft aangekondigd. Toch kan ik me niet van de indruk ontdoen dat een aantal van die initiatieven ook zonder de aankondiging van een Vlaams actieplan, het licht zouden hebben gezien. Het is hoe dan ook een goede manier om gestalte te geven aan het beleid.

Mijnheer de minister, toch blijf ik met dezelfde vraag zitten. Als ik uw antwoord goed heb begrepen, wordt er niet in een bijkomend Vlaams actieplan voorzien. Aan de voorbereiding ervan zou onder leiding van de minister-president wel worden gewerkt, maar de minister laat er geen twijfel over bestaan dat het een kwestie is van middelen. Zonder middelen kan er uiteraard niets worden verwezenlijkt. Heb ik dat goed begrepen ?

Minister Luc Martens : Mevrouw Van Den Heuvel, ik ben van mening dat het geen zin heeft een actieplan op te stellen dat niet kan worden uitgevoerd. We kunnen de discussie maandenlang gaande houden over een schitterend plan, maar wat baat dat

als de vereiste budgettaire ruimte ontbreekt ? Dat is niet mijn werkstijl. Als ik een voorstel doe, dan wil ik dat ook kunnen uitvoeren.

Mevrouw Ria Van den Heuvel : Mijnheer de minister, moet ik dan concluderen dat niet alleen u, maar de Vlaamse regering in haar geheel sinds augustus laatstleden er nog steeds niet voor heeft geopteerd om de vereiste budgettaire middelen vrij te maken voor een bijzonder actieplan voor slachtofferhulp ?

Minister Luc Martens : Dat klopt.

De voorzitter : Mevrouw Avontroodt heeft het woord.

Mevrouw Yolande Avontroodt : Mijnheer de minister, ik zal niet naar uw intenties peilen, want ik weet dat dit niet is toegestaan. Ik heb gehoord dat er overleg heeft plaatsgevonden tussen de Vertrouwensartsencentra of de zogenaamde Centra voor Hulpverlening aan Kinderen in Nood enerzijds en de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg anderzijds. Kunt u me overigens ook vertellen hoe u de heroriëntering definieert. Minister Demeester heeft al meermaals verklaard dat ze met het oog op de heroriëntering bijkomende middelen ter beschikking zal stellen van de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg. Hoe ver staat het met dat samenwerkingsprotocol ?

Minister Luc Martens : Mevrouw Avontroodt, toen er sprake was van het besteden van 8 miljoen frank voor de heroriëntering van dit centrum, heeft uw fractie eenvoudigweg gevraagd deze uitgave te annuleren. De regering is op dat verzoek niet ingegaan. Het verslag van dat centrum heb ik toen wel schraal genoemd. Na een evaluatiegesprek hebben we er de voorkeur aan gegeven een aantal projecten meer specifiek op de rechten van kinderen te oriënteren. Ik zal de titels van deze projecten aan het verslag laten toevoegen (Bijlage). Persoonlijk heb ik een drietal vergaderingen met de betrokken centra bijgewoond. Daarnaast hebben ook een aantal vergaderingen plaatsgehad over hetzelfde thema met Kind en Gezin. De centra zelf hebben zich bereid verklaard om hieraan mee te werken.

Nu ik met de steun van de Vlaamse regering het initiatief heb genomen tot voorbereiding van het protocol, hebben de medewerkers van deze centra zelf hun samenwerking in een uitvoerige nota gedefinieerd. De bereidheid is evenwel niet gelijklopend voor alle centra. Een drietal centra zijn verbonden aan universitaire instellingen en nemen een iets andere houding aan. Men kan niet zeggen

Martens

dat de zes centra op dezelfde manier aankijken tegen een eventuele samenwerking. We moeten proberen de lijn te vinden in dat soort van protocol. Ik heb altijd gezegd dat ik een inspanning wilde leveren met betrekking tot dat bedrag van 20 miljoen frank. Dat is een afgerond cijfer, waarvan nu al een deel is afgeleverd, namelijk 11,4 miljoen frank. Het tweede deel komt er pas als het protocol er is.

Minister Demeester moet zelf beslissen wat ze budgettair wil doen. Ik kan daar niet op antwoorden, en alleen maar zeggen wat ik doe en dat ik heb geprobeerd mijn belofte te honoreren. Het gaat niet om een sensationeel bedrag en het verwijt too little, too late kan mij worden aangewreven. Het is mijn opdracht binnen de begrotingsmarges te werken en ik probeer systematisch mensen te overtuigen van dat protocol. Hoe dit gehonoreerd wordt door de samenwerking en of er middelen zullen volgen, kan ik niet voorspellen. Ik heb begrepen dat mevrouw Demeester daar middelen voor heeft.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : In de commissie hebben wij een voorstel van resolutie ingediend. Dat voorstel is goedgekeurd. We vragen nadrukkelijk om een eigen Vlaams actieplan. Bij het begin van het parlementair jaar heeft de regering bij monde van de minister-president emotioneel verkondigd dat Vlaanderen zou reageren. Vlaanderen zou iets doen aan die schrijnende gebeurtenissen. Er zou een slachtofferplan worden uitgewerkt. Nu stellen we vast dat er geen bereidheid is om er middelen voor uit te trekken.

Minister Luc Martens : Die middelen kunnen worden vrijgemaakt op het moment dat er formele gesprekken over worden gehouden. Dat zal een gesprekspunt zijn bij de begrotingcontrole. Op politiek niveau ben ik nog aan bilaterale besprekingen toe, want de juiste gesprekstafel heeft zich nog niet aangediend.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Ik zeg dit niet alleen tegen u persoonlijk. De interpellaties die we hebben gehouden, waren aan diverse ministers gericht. Ik stel vast dat niemand in de regering reageert.

Minister Luc Martens : De minister-president coördineert de zaak.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Men kan iets coördineren en iets doen en men kan iets coördineren en niets doen.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Ik begrijp hieruit dat de minister-president coördinerend minister is.

Minister Luc Martens : Dat heb ik niet gezegd. De minister-president coördineert op dit moment de werken. Ik heb niet gezegd dat hij coördinerend minister is.

Mevrouw Patricia Ceysens : Laten we dan spreken van de minister-president die de werken coördineert. Ik veronderstel dat we u moeilijk vragen kunnen stellen over de werkgroep.

Minister Luc Martens : Daar kunt u mij geen vragen over stellen.

Mevrouw Patricia Ceysens : Wat dus betekent dat we in een impasse terechtkomen ?

Minister Luc Martens : Ik kan het verslag voor u opvragen. U moet enkele maanden geduld oefenen. Ik heb al een aantal zaken verdedigd vóór de feiten. Een bepaald belang hoefde voor mij niet te worden bewezen. Het lijkje van Loubna moest niet worden ontdekt opdat ik een mening over migranten zou kunnen vormen. Ik probeer mijn meningen los van de actualiteit te plaatsen.

Er is een problematiek waaraan we moeten werken. We mogen ons niet door de actualiteit laten opjagen. Dat kan tot een onoordeelkundig beleid leiden. We moeten uiteraard stappen zetten. Voor mij betekent dit dat we het welzijnswerk en de hervormingen verder doorvoeren, dat we de ruimte creëren voor deze thematiek. De hervorming is geen doel op zichzelf maar heeft een inhoudelijke ambitie, namelijk ervoor te zorgen dat er een betere dienstverlening komt. Het is te vroeg om daar echt een definitieve discussie over te voeren.

Mevrouw Patricia Ceysens : Ik kom terug op de klachten, of ze gegrond zijn of niet. We kennen ze niet alleen uit de media. We horen van mensen die op het terrein actief zijn dat wat er federaal beweegt gigantisch is. Daar kan het nu wel opeens. Dat is toch iets wat ons geregeld ter ore komt.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Ik wens toch nog te zeggen dat ik niet onverdeeld gelukkig ben met het antwoord. Het is duidelijk geworden dat er vanuit de regering niets wordt ondernomen.

Minister Luc Martens : U moet misschien ook eens aan mijn collega's vragen wat zij al aan dat probleem hebben gedaan. Ik heb de elementen opgesomd in verband waarmee we stappen hebben ondernomen. Ik heb uitgevoerd wat ik kon uitvoeren. Dat heeft geen maanden geduurd. U moet ook de anderen ondervragen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 16.55 uur.*

BIJLAGE

Vlaamse regering
*Kabinet van de Vlaamse minister van Cultuur,
Gezin en Welzijn*

uw brief van
uw kenmerk
ons kenmerk
bijlagen

W1/KL/97-054

datum

19 MAART 1997

Geachte heer,

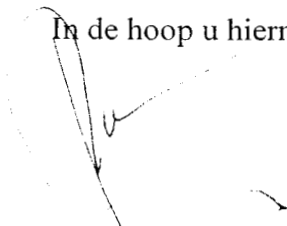
Tijdens de interpellatie in de Commissie Welzijn van 11 maart over het actieplan slachtofferhulp sprak de heer minister over nieuwe opdrachten aan het Vlaams Centrum ter bevordering van het welzijn van kinderen en gezinnen. De volgende bijkomende beleidsondersteunende opdrachten werden gegeven :

- x een op jaarbasis gestructureerde en systematische informatie inzake gezinsinitiatieven en kinderrechteninitiatieven in Vlaanderen.
- x het overmaken van studies en hun conclusies zowel op nationaal als op internationaal niveau.
- x Het ontwerpen van een structureel model waarbinnen deze gegevens kunnen gevat worden.

Voor het werkjaar '97 werd tevens gedetailleerde informatie opgevraagd ter voorbereiding van de volgende gezinsconferentie met als thema kinderen, gezin en media.

Alsook werd de medewerking gevraagd bij de voorbereiding van een nieuwe regelgeving m.b.t. de gezinsopvoedkundige activiteiten.

In de hoop u hiermede van dienst te zijn, teken ik met bijzondere hoogachting,

Dirk DALLE
Adjunct-kabinetschef